

LÁZÁR ERVIN
BERZSIÁN ÉS DIDEKI

TARTALOM

Berzsián költő szakít az emberiséggel
Sróf mester szerel
Berzsián költő köszönti mesterét
Három szerencsétlen szakáll
A fűzfán fütyülő rézangyalát
Az elszabadult kantáta
Virágkoldusok

- Csigabiga gyere ki,
- ég a háza, Dideki!
- Kinek a háza ég?
- Hát nem érted!? A Didekinek!
- Dehogynem, most már értem.

Fruzsina lányomnak, aki Berzsiánt és Didekit kitalálta

Berzsián költő szakít az emberiséggel

Berzsián költő utálta a rosszkedvet. A mások rosszkedvét is, de a magáét kiváltképp.

Most éppen kiváltképp utálkozott. Mert olyan szomorú volt, mint egy lyukas serpenyő.

- Ha a gazdád szomorú, szomorkodj te is - mondta mérgesen a bajsának, és kackiásról konyára állította.

- Te se különbül - oktatta szép, tömör szakállát, és egy fránya mozdulattal összeborzolta.

Vészjósító tekintettel nézett a bútoraira, de azoknak egy szót sem kellett szólnia - olyan szomorúak voltak, amilyenre csak ódon, barna bútorok képesek.

Kókadtan ült hát szomorú szobája közepén a konya bajsú, borzas szakállú Berzsián.

- Semmi kétség - vigasztalta magát -, ha egyszer szomorúság-világbajnokságot rendeznének, úgy nyernék, mint a pinty. Két testhosszal. Azazhogy két lélekhosszal. Lévén ez inkább a lélek dolga.

De valahogy nem vigasztalódott meg a kilátásba helyezett világbajnoki címtől.

- A lyukasserpenyő szomorúságból lassan belesüllyedek a hervadtdália állapotba - mondta keserűen, s ahogy kimondta, máris olyan szomorú lett, mint egy hervadt dália.

De itt aztán megmakacsolta magát.

- Ne tovább! - kiáltott, mert jól tudta, a hervadtdália állapot után már csak az elázottzászló, majd a vízzelteltszarvasnyom szomorúság következhet. Azokból pedig napokig nem lehet kikászálódni.

- Okos fiú vagy te, Berzsián - mondta magának -, találj ki valamit szomorúság ellen! Egykettő!

Parancs, az parancs, olyan lett Berzsián feje, mint egy hangyaboly, sűrögtek-forogtak, izegtek-mozogtak benne a gondolatok. Nem is hiába, mert azonmód eszébe jutott: meg kell tudni a szomorúság okát. Aztán a többi jön magától.

Törni kezdte hát a fejét: mitől is szomorú?

„Talán bal lábbal keltem” - gondolta. No nem - az nem lehet. Már réges-rég úgy állította az ágyát, hogy a felkelés jobb lábra essék.

„Akkor talán a rossz idő.” Ezt persze csak időhúzásképp gondolta, mert jól láthatta, hogy nagyon pöffeszkedik odaki a nap. Azért odament az ablakhoz, belehunyorogott a sugárözönbe. Dugába dőlt hát ez is.

„Más költő örül a szomorúságnak - ötlött fel akkor Berzsiánban -, rittyent egy édes-bús költeményt, és nagy boldogan elszavalja. - De rögtön le is torkollta magát: - Én nem más költő vagyok, én Berzsián vagyok!” És büszkén körülnézett, hogy ilyen nagyszerű dolgokat tud kitalálni. Na de mire a büszkeség, ha nem tudja okát adni a szomorúságnak! El is párolgott nyomban a büszkesége. Fölordított:

- Hé! Mitől szomorú egy valamirevaló költő?

Ordíthatott, ahogy akart. Nem felelt neki senki. Már-már olyan szomorú lett, mint egy elázott zászló, de akkor megvillant a szeme:

- Világos - mondta -, egy valamirevaló költő az emberek miatt szomorú!

Ez a felismerés felvillanyozta, nosza föl is pattant a szobája közepén álló barna, faragott lábú asztal tetejére. Onnan szavalta.

- Az emberek lopnak, csalnak, hazudnak. Lustálkodnak. Vizezik a bort. Klórozzák a vizet. Egymásnak vermet ásnak. Részrehajlók, kárörvendők, önzők, zsugoriak, gyávák, pöffeszkedők, irigyek, kontárok, tohonyák. Ez az! Ezért vagyok én szomorú! Az emberiség miatt.

A világmindenség összehúzta magát. Na most - gondolta a világmindenség -, mindjárt megszületik egy, az emberiséget ostorozó vers.

Ámde, mint általában, a világmindenség most is nagyot tévedett. Mert Berzsiánnak eszébe se jutott verset írni. Ehelyett elhatározta, hogy megszakítja a kapcsolatot az emberiséggel. Jókedve kerekedett. Kackiásra igazította a bajuszát, megfésülte torzonborz szakállát, és munkához látott.

Kilépett a házból, végigment a kerten. Bókolva üdvözölték őt a gyümölcsfái, és bókolva üdvözölték a dudvák meg a gazok. Mert Berzsián kertjében bővecskén akadt dudva is meg gaz is. Visszaintett nekik, és odavágtázott tárva-nyitva álló kapujához. Szemügyre vette a kapufélfát, azon is legfőképp a nagy, piros gombot. Nem egyébre szolgált az a nagy, piros gomb, mint arra, hogy az emberiség, ha be akar menni Berzsiánhoz, megnyomja, és akkor odabent Berzsiánnál nagy csörgés-börgés támad, mivel ez a nagy piros - halljatok csudát -, csörgőgomb volt. Ám az emberiség - nevezetesen az aranykezü Sróf mester, Violin, a csudazenész és Zsebenciék locska-fecske leánya, a Klopédia, meg minden rendű és rangú látogatók, akik fel szokták keresni Berzsiánt - még sohasem nyomták meg ezt a csörgőgombot, mivel Berzsián kapuja időtlen idők óta nyitva állt, nemkülönben a háza ajtaja is. Mi az ördögnek csöngettek volna? Besétáltak és kész.

- Ez volt a múlt - morogta Berzsián. - Most, hogy szakítottam az emberiséggel, új módi kezdődik itt. Nem fogtok ti engem világos nappal elszomorítani. És sötét éjszaka sem.

Ezzel nagyot nyögött. Mivel az évek óta nyitva álló vaskaput nem tudta egykönnyen becsukni. De azért becsukta. Beleizzadt, de becsukta.

- Nna! - mondta boldogan, és rátolta a böhöm, rozsdás reteszt. Elégedetten dörzsölte a kezét.

De nagy hirtelen abbahagyta a dörzsölést.

- Noné - mondta -, persze. Még ideálnak nekem, és nekitámaszkodnak a csörgőgombnak. Nem lesz egy nyugodt percem. Bármelyik irigy, kicsinyes, hazug, borvizező félnótás becsöngethet hozzám. Hogyisne!

Nekilátott, leszerelte a csörgőgombot. Füttyörészett nagy vidáman. Újra bezárta a kertkaput, a házához ballagott.

- Ideteszlek, te csörgő - mondta -, és jól megnézte a háza bejáratát. - Ide az ajtó mellé. Ide már úgyse tud bejönni senki, mert a kertkapu zárva van. Berzsián, te lángész! - dicsérte magát.

Fűrészelt, kalapált, szegecselt. De a felénél sem tartott a munkának, amikor nagy hirtelen abbahagyta.

- Nono! - mondta. - És ha az a tekert agyvelejű Sróf mester nem nyugszik bele, hogy be van zárva a kertkapu, és addig katat-matat, ügyeskedik, amíg ki nem nyitja? He? Akkor aztán besétál szépen, és nyomja itt nekem a csörgőgombot, mint a veszekedett fene. Nono! Avagy az a félnótás Violin, a fülgyötrő muzsikusz kapja magát és se szó, se beszéd, átmászik a kerítésen. És nekitámaszkodik a csörgőgombnak... Vagy az a locska-fecske Zsebenci leánya, a

Klopédia! Az ám. Majd éppen Klopédia hagyja annyiban a dolgot, ha egyszer be akar jönni. Törődik is ő azzal, hogy szakítottam az emberiséggel... Berzsián, te mégsem vagy lángész - szónokolt Berzsián, és rögtön meg is toldotta a szónoklatot -, azazhogy mégiscsak lángész vagy! Mert nem ide szereled a csöngögombot, hanem a ház háta mögé, a pusztá falra. Ki az ördög keresné a csöngögombot a tűzfalon?

Vitte a csöngögombot hátra a tűzfalhoz. Fűrészelt, kalapált, szegecselt. De itt már a munka negyedénél elcsüggedt.

- Ugyan, Berzsián! - korholta magát. - Nagy költő létedre csak ennyire ismered az emberiséget! Vagy talán az az agyafűrt Sróf mester nem fogja azonnal megkerülni a házat, ha látja, hogy be van zárva az ajtó, és csöngögomb sincs? De még mennyire megkerüli! Violin meg egyenesen keringélni kezd a ház körül. Nem is beszélve a locska-fecske Zsebenci leányról. Mert ő meg egyszerűen kitalálja, hogy a csöngögomb a tűzfalon van. No de hátrább a karóhoz kötött agarakkal - bölcselkedett Berzsián, és a homlokára ütött -, hallgassunk eme lángelme legújabb ötletére.

A Berzsián fejében lakozó lángelme legújabb ötlete nem volt más, mint hogy a csöngőt a bezárt ajtón belülré szereli, az előszoba falára. Nem rossz! Most aztán szaladgálhat a ház körül a furfangos Sróf mester, keringélhet a félnótás Violin, és keresheti a tűzfalon a csöngögombot a locska-fecske Zsebenci leány.

Nosza, fűrészelt Berzsián, kalapált, szegecselt, de alig kezdte el, máris abbahagyta. Mert talán nincs a tekervényes agyú Sróf mesternek álkulcsa garmadával, sperhahnija fölösen, reszelője, mint a nyű, feszítővasa, mint csillag az égen? De van bizony. Lehet előtte akadály egy zárt ajtó? Nem lehet. Na és az a dobhartyarepesztő Violin? Hát nincs neki rézpikulája, acéltekerője, fűzfahegedűje? De van bizony. És milyen ajtó tud ellenállni egy trillalázó rézpikulának, egy trillalázó acéltekerőnek és egy trillalázó fűzfahegedűnek? Semmilyen. Nem beszélve a locska-fecske Zsebenci Klopédia furfangjairól. Vajh, akadály nekik egy bezárt ajtó?

- Nem akadály - mondta mélabúsan Berzsián, de mindjárt útilaput is kötött mélabúja talpára. - Áldalak gyűjtögető nagyapám - kiáltotta, és a sumpuszából a sok kicit-kacat közül előbányásztta áldott emlékü nagyapja egyetlen hagyatékát. Egy zöldre mázolt páncélszekrényt. A zöldre mázolt páncélszekrényt nagy erőfeszítéssel begyömöszkölte a ruhásszekrénye alsó polcára, kinyitotta, szerszámokat ragadott, fűrészelt, kalapált és szegecselt. Beszerelte a csöngögombot a páncélszekrénybe. Kipróbálta, hogy működik-e. Csörgött-börgött a csöngője.

- Nagyszerű - mondta Berzsián, és boldogan bezárta a páncélszekrény ajtaját, még gondosabban a ruhásszekrényét. A ruhásszekrény kulcsát eldugta a kályhába, és elrikkantotta magát:

- Most csöngessen be, aki tud!

Mert ez nem kétséges, hiába jár Sróf mester agya tízezer srófra, ezt a csöngögombot el nem érheti. És Violin is fújhatja! A rézpikuláját is, meg egyáltalán. Coki neki, nem csöngögomb. A locska-fecske Klopédiáról nem is beszélve! Locsoghat, fecseghet és viszont. Közelébe se jut a csöngögombnak.

Nagy boldogan hanyatt vágta magát Berzsián. Belereccsent a barna ágy.

- Csak te ne recsegj - mondta neki Berzsián -, éppen akkor, amikor győzedelmesen fekszem itt! Most aztán szenvedhetsz irigy, kufár, borvizező, gonosz emberiség! Megszakítottam veled a kapcsolatot.

Ott feküdt Berzsián napestig. Sőt, napreggelig, mert este elaludt és csak másnap késő reggel ébredt. Olyan késő reggel, hogy volt az már délelőtt tíz is. Esetleg fél tizenegy. Nyújtózkodott Berzsián, és jó egészségeset ásított. Fölkelt, kinézett az ablakon. Megvan-e még az emberiség? A gonosz, hazug, borvizező. A kipillantásból nem sok derült ki. A napsütés, a fák, a dudvák és a bojtorjánok megvoltak. De az emberiségből fikarcnyi sem látszott. Üres volt az utca.

- Bah - mondta Berzsián -, Sróf mester bizonyára vizezett bort iszik a Hörpentőben, Violin nyúvi a vonót, Klopédia meg valamilyen könyvtárban gubbaszt, és tanulja az ábéabot.

Ezzel visszafeküdt. De valami nyugtalanság vett rajta erőt.

- Ej, Berzsián - mondta magának -, és ha netalántán egy olyan kufár tévedne ide hozzád, aki még életében nem kufárkodott, vagy egy olyan hazug, aki még sohasem hazudott, nem is beszélve a borvizezőről, aki még egyetlenegyszer sem vizezett bort, és keresnék a csöngőgombot szegények, be akarnának jönni, és mindhiába. Ej-ej, Berzsián! Mit ej-ej! - horkant föl -, azoknak megmondom, hogy a csöngőgomb a páncélszekrényben van. Csöngetnek és kész.

Igen ám, de hogyan veszi észre őket? Ez sem okozott különösebb gondot Berzsiánnak. Oda húzta a székét az ablakhoz, és meredten figyelte a bezárt kaput.

De nem jött senki. Délben már nagyon mérges volt Berzsián. „Hát nincs kufár, aki nem kufárkodik, nincs hazudós, aki nem hazudik, nincs borvizező, aki nem vizezi a bort” - morgolódott magában. Bezzeg Sróf mester biztos issza a vizezett bort a Hörpentőben.

Megéhezett Berzsián. Kiment a konyhába, kenyeret szelt, kolbászt. Evett. Félúton se járt az evésben, amikor fölkiáltott:

- Te itt eszel, és lehet, hogy valaki odakint strázsál a kapu előtt.

Nosza, kenyeresztül, kolbászostul futott az ablakhoz. De nem volt a kapu előtt senki.

„Lehet, hogy amíg ettem, valaki nagyon keresgélte a csöngőt - gondolta Berzsián -, nem mozdulok innen.” És nem mozdult. Nem mozdult estig, nem mozdult éjszaka se. Leste az utcát. Éjfél felé jött is egy ember nagy fityekkel. De rá se hederített Berzsián kapujára. El is ment nagy fityekkel.

- A fene az emberiségbe - mondta Berzsián, és elszunnyadt az ablak előtt ültében. Aludt másnap délig.

- Aj - sóhajtozott -, te álomszuszék! Mit mulaszthattál megint!

S hogy semmit ne mulasszon, most már enni se, inni se mozdult az ablak mellől. Éhezett már, szomjazott már.

- Mondtam én, hogy gonosz az emberiség - morogta. De azért nem mozdult az ablak mellől. Szerencséjére. Mert uzsonnatájt megjelent a kapu előtt Sróf mester. Vakarta a feje búbját. Sehogy sem értette a bezárt kaput.

Berzsián arcába visszatért a szín, éhét-szomját felejtette. Sróf mester meg fordult volna sarkon. De Berzsián se volt rest, kitárta az ablakot.

- Hé, Sróf mester! - ordította.

Sróf mester, a csavaros eszű, csak ámult-bámult.

- Hát te nem utaztál el?

- Nem én - mondta Berzsián -, csak szakítottam az emberiséggel.

- Amelybe én is beletartozom - gyanakodott Sróf mester.

- Te is - mondta hetykén Berzsián. Persze azért nem olyan rettenetesen hetykén.

- Akkor most? - kérdezte Sróf mester. - Táguljak innét?

- A jobbak becsöngethetnek hozzám - kiabálta kétségbeesve Berzsián.

- És én jobb vagyok? - kérdezte Sróf mester.

- Ha be tudsz csöngetni.

- De eltűnt innen a csöngögomb - Sróf mester a piros gomb hült helyére mutatott.

- Csak nem azt akarod mondani, hogy egy Sróf mester nem tud bejönni a bezárt kapun?

Sróf mester nem is teketóriázott sokáig, benyúlt a vaskapu rácsán, elhúzta a reteszt, és bement a kertbe. Meg se állt a bejárati ajtóig.

- Itt sincs gomb - mondta.

- És álkulcs nincs nálad garmadával? - kérdezte riadtan Berzsián.

- Dehogynem - mondta Sróf mester, és már nyitotta is az ajtót. - Na végre, hogy bent vagyok.

- Még ne örvendj! - mondta szigorúan Berzsián. - Csöngess!

- De mivel? - mérgelődött Sróf mester.

Berzsián a szekrény felé mutatott. Értette is Sróf mester. Csakhogy a szekrény be volt zárva.

- Na én megyek. Velem ne figurázz! - mondta Sróf mester.

- Kályha - ordított Berzsián.

Meg is találta Sróf mester a kályhában a kulcsot. Ki is nyitotta a szekrényt. A páncélszekrényt is. Megtalálta a csöngögombot. Nagy-nagy tisztelet ült ki az arcára.

- Hát ennyire utálsz az emberiséget - mondta áhítattal.

- Ennyire - felelte fensőbbesen Berzsián. - Csöngess!

Sróf mester csöngetett. Csörgött-börgött a csöngő.

- Bejöhetsz - ordította teljesen fölöslegesen Berzsián, hiszen Sróf mester már bent volt. - Keblemre, Sróf mester - folytatta az ordítózást Berzsián, az embergyűlölő, és keblére ölelte Sróf mestert.

- Hát ez nagyszerű - bontakozott ki az ölelésből Sróf mester, és már rohant is. Hiába kiabált Berzsián, hiába tartóztatta. Futott Sróf mester, a lába se érte a földet. Ki az ajtón, ki a kapun, végig az utcán. Már el is tűnt. Berzsián majd összeesett bánatában.

- Hát ez elszaladt - szomorkodott.

De nem sokáig kellett szomorkodnia. Mert pár perc múlva visszatért Sróf mester. De nem ám egyedül. Ott nyekergette mellette a fűzfa hegedűjét Violin, a fülnyűvő zenész, ott locsogott-fecsegett a másik oldalon Zsebenci Klopédia és mögötte meg csavargók, csivirgők, balfácánok és jobb fáciánok, ringyesek és csillogó gúnyások, a fél város ott szorongott Sróf mester mögött.

- Berzsián! - kiabálták. - Igaz, hogy szakítottál az emberiséggel?

- Igaz - kiáltott vissza boldogan Berzsián.

Azok meg mind betódultak a kapun, be az ajtón, mind egyenként be a szekrénybe, ottan is a páncélszekrénybe, és nyomták a csöngőt, csak úgy csörgött-börgött.

- Szabad! Tessék befáradni! - rikoltozott Berzsián.

De senkinek nem kellett fáradni, mert már mindenki bent volt.

Violin, a fülrepezető zenész föl pattant a barna asztal tetejére, és rázengetett, tyí-tyú-nyí-nyú, énekelt a fűzfa hegedűje.

A vendégsereg meg táncra perdült, irgették-forgatták egymást.

- Úgy kell az emberiségnek! Megérdemli! - kiáltották.

- De meg ám! - rikkantotta Berzsián, és ellejtett egy csárdást a Zsebenciék locska-fecske leányával, Klopédiával.

Sróf mester szerel

Berzsián költő fütyörészett. De nem ám olyan szelíden, mint egy örvendező fülemüle vagy teszem azt, egy kettős létrán pingáló szobafestő. Hogyisne! Úgy fütyörészett ökelme, mint egy nekivadult expresszvonat. Táncolt is hozzá. Keringőütemben végiglejtett a szobáján, kicsárdászott a konyhába, de mivel a kicsárdászás teljesen céltalan volt, visszapolkázott a szobába. A távoli szemlélőnek úgy tetszhetett, hogy Berzsián boldog. Hát még a közeli szemlélőnek! Ez esetben Zsebenci Klopédiának, aki az imént lépett be az ajtón. Csakhogy Berzsián se látott, se hallott a nagy boldogságtól, nem csoda, hogy nem látta meg Klopédiát. Nem is hallotta, igaz, csak addig, amíg Klopédia meg nem szólalt.

- Berzsián - mondta -, látogatód érkezett.

Berzsián nem hagyta abba a táncot, csak annyit mondott két expresszfüttytrilla között:

- Mondd meg neki, hogy várjon. Ki kell táncolnom magam.

Újra végigkeringőzte a lakást, majd megállt Klopédia előtt.

- Ki a látogatóm? - kérdezte.

- Én - mondta Klopédia.

- Sejthettem volna - rikkantotta Berzsián.

És táncolt tovább.

- Mi az ördögnek ugrálsz, mint egy eszehagyott bakkecske? - morgott Klopédia.

- Teljesen céltalanul - ordította Berzsián. Majd énekelve megismételte. - Teheljesen céháltalanul!

Éppen Klopédia előtt foxtrottyozott, Zsebenciék leánya nem is volt rest, elkapta Berzsián keze szárát.

- Egyáltalán nem céltalanul - mondta szigorúan. - Azért ugrabugrálsz, mert valami nagy örömtől fölösleges energiád támadt, és most éppen azt vezeted le.

Berzsián összenyaklott, mint egy harmonika.

- Jaj - mondta -, egy közepesen boldog ember búskomorrá válna a mondásaidtól. De kedves Klopédia, én most sokszorosan boldogabb vagyok a közepesnél. Hiába hát minden mesterkedés.

Ezzel kitepte magát Klopédia markából, és újra táncra perdült. Az igaz, már nem olyan nagy meggyőződéssel ropta, mint Klopédia tudós mondata előtt. El is fáradt egy kicsit. Belehuppant hát egy öblös karosszékbe. Klopédia meg a másikba. Hupp.

- És ha szabadna tudnom, mitől vagy sokszorosan boldogabb a közepesnél? - kérdezte.

- Mától kezdve szabad ember vagyok. Megszabadultam a rabságtól - ragyogott Berzsián.

- Tudtommal szabadon jártál-keltél, azt írtál és azt nem írtál, amihez éppen kedved szottyant. Miféle rabságról beszélsz?

- Klopédia - mondta ünnepélyes ábrázattal Berzsián -, nekem elromlott a televízióm.

- Tyúha! Szegény Berzsián! Ez rettenetes! Most aztán cipelheted azt a böhöm dögöt Sróf mesterhez, hogy javítsa meg... és ajaj... ma lesz Ragyafürt mesterdetektív legújabb kalandja! Berzsián! Ha addig nem csinálja meg Sróf mester, nálam megnézheted.

- Úgy látom - mondta szomorkásan Berzsián -, bármilyen kiművelt fő vagy, nem értettél meg pontosan. Mert éppen erről van szó. Itt van ez a te Ragyafürt mesterdetektíved. Halálosan unom, amikor másfél órás megfeszített nyomozás után kideríti, hogy Summi Samminak azért lett vizes a lába, mert vízbe lépett... Azt is unom, hogy Kikeriki, a kakofón főkikernek Melódiába utazott, vagy Kukoriku, a melód főkukornok viszonzta a látogatást Kakofóniában. Nem beszélve a tegnapi adásról, amelynek az volt a címe, hogy *A nyár örömei*, és én kiguvadt szemmel néztem a képernyőn a lubickoló embereket, a vitorlázókat, a napozókat, a kirándulókat... de akkor szerencsére reccs!

- Mi reccs?

- A televízió. Megvakult, megkukult... se té, se tova. Nyomogattam a gombokat, ütögettem, de hál' isten, meg se moccant. És tudod mit csináltam?

- Mit? - kérdezte izgatottan Klopédia.

- El se hiszed. Kimentem a Sligovica partjára, nagyot fürödtem, úsztam, csónakáztam, elmentem kirándulni, bukfenceztem a fűvön. Ahelyett, hogy mindezt izzadva, tátott szájjal bámultam volna a tévében.

- Azért van ez - mondta szigorúan Klopédia -, mert mértéktelen vagy. Vagy mértéktelenül bámulod a tévét, vagy mértéktelenül kirándulsz. De ha...

Berzsián félbeszakította.

- Lári és fári - mondta. - Nekem aztán beszélhetsz. A munkámban is akadályozott ez a szörnyeteg. Nem írtam elég elégiát, elodáztam az ódákat.

- És a balladákhöz meg bal lábbal keltél.

- Tudod, hogy sohasem kelek bal lábbal - mondta megrovóan Berzsián. - És balladát sem írok. Ami ballal kezdődik, az nekem nem kell. Vagy tán nem hallottál még halhatatlan jobbladáimról? Arról például, amelyiket az egész ország szavalja.

- A könyökömön jön ki - fintorgott Klopédia. - Fogadni mernék, hogy a Szerelem, szerelem kezdetűre gondolsz.

- Arra - rikkantott Berzsián, és föl pattant, már szavalta is a jobbladát...

Szerelem, szerelem
lerobbant autómat

- Azonnal hagyd abba, mert megőrülök - emelte fel a kezét Zsebenci Klopédia.

- Miért - kérdezte kicsit sértődötten Berzsián -, talán szívesebben nézed azt a balfék Ragyafürtöt? Az én jobbladám neked smafu?

- Nem erről van szó, Berzsián - magyarázta türelmesen Klopédia. - Mindent a maga idejében. És mindenből annyit, amennyire szüksége van az embernek.

- Azt akarod mondani - gyanakodott Berzsián -, hogy nekem szükségem van a televízióra? Hát nagyon tévedsz! Azért se csináltatom meg. Mert én erős jellem vagyok.

- Na, éppen ez az! - mondta Zsebenci Klopédia. - A jellem! Ugyan mennyi lelkiemelő kell ahhoz, hogy egy rossz televíziót ne kapcsoljon be az ember?

- Édeskevés - mondta Berzsián.

- Na látod! De amikor egy jó televízió áll az ember szobájában... éppen csak meg kellene nyomnia a gombot... De nem nyomja meg. Az már igazi jellem.

- Azt állítod, hogy a jellemem nem tűztiszta és acélkemény?

- Dehogysis - csóválta a fejét Klopédia -, csak azt mondom, hogy gyáván megfutsz a próbatétel előtt.

- Hát azért sem futok! - marrant Berzsián. - Máris viszem ezt az ócska ládát Sróf mesterhez. Csinálja meg. S nekem aztán állhat itt ítéletnapig. Nem nyomom meg a gombját.

- Ezt már szeretem - lelkesedett Zsebenci Klopédia, és segítette Berzsiánnak a rossz televíziót talicskára rakni.

Nagy fityekkel toltta Berzsián a talicskát Sróf mester műhelye felé, Klopédia a sarkában loholt. A taliga gyászosan nyekergett.

- Megkenhetné a taligádat - mondta Klopédia.

- Sajnos nem tehetem - válaszolta Berzsián.

- Miért?

- Barátságból. Violin, a fülrepszto zenész megkért, hogy ne kenjem meg. Mert a taliga szerepel a legújabb kantatájában.

- Mint micsoda?

- Mint hangszer. Én játszom rajta. Amíg Violin pikulázik, nyirettyűzik és dorombol, addig én tologatom körülötte a taligát. Violin azt mondja, remekül csinálom. Szerinte nyugodtan kiírhatom a kapumra, hogy Berzsián költő és taliga művész.

- Hát elég szörnyűségesen szól a hangszered - vélte Klopédia.

- De csak most - mondta Berzsián -, mert a televízió súlyától elhangolódott. Egy ilyen nemes hangszert nem is szabadna televízió szállítására használni.

Még szerencse, hogy közben megérkeztek Sróf mester műhelye elé. Ott álltak a tábla alatt, amelyre ez volt pingálva: SRÓF EZEREGYMESTER. Az ajtón egy cédula lógott, ezt írta rá Sróf mester: „Ha nem vagyok itt, a Hörpentőben keressen. Ha nem vagyok a Hörpentőben, akkor itt vagyok. Kivétel Violin, a fülrepszto zenész. Ő, ha itt vagyok, keressen a Hörpentőben, ha meg a Hörpentőben vagyok, itt keressen.”

Klopédia kisilabizálta a föliratot.

- Na, az első szerencsénk megszületett - mondta.

- Mi az első szerencsénk?

- Hogy nem mi vagyunk Violin, a fülrepszto zenész, akinek a kantatájában talicskázol.

Rövidesen megszületett a második szerencsájük is; Sróf mester otthon volt. A műhely közepén ült, és egy sakkfeladványt próbált megfejteni.

- És mi van akkor, ha idehúzom a futót? - kérdezte magától.

- Akkor nem tudsz velünk foglalkozni - mondta Klopédia. - Hová tegyük ezt a dögöt?

Sróf mester a homlokára tolt a szemüvegét.

- Aha - mondta diadalmasan -, valamit megint elbarmoltatok. Tegyétek csak le. Oda.

Körüljárta a televíziót, és gúnyosan föl kacagott.

- Nahát! Mi iparosok küzdünk, szenvedünk, vérzünk, hogy kitaláljuk ezt a sok gyönyörű szerkezetet, az emberek meg széttiporják, szétcincálják, szétszavadják, eltörik, elállítják, összetekerik őket. Még kőbalta sem való a kezetekbe - mondta nagy kéjjel Sróf mester. - Mire használtad te ezt, Berzsián?

- Hogyhogy mire használtam? Talán kukoricát morzsoltam vele, mi? - mondta kissé ingerülten Berzsián.

- Mindent el tudok rólatok képzelni - mondta Sróf mester. - Hol ennek a kereke! És hol a fogantyúja?

Berzsián, a nagy jobbladaköltő vérnyomása emelkedni kezdett. A hangja is.

- Miféle kerék? És miféle fogantyú?

Zsebenci Klopédia látta a gyülekező viharfelhőket. Ezek mindjárt összevesznek.

- Na jó - szólt közbe gyorsan -, meg tudnád csinálni estig?

- Nem kis munka - mondta Sróf mester -, de mivel tirólatok van szó, kora délutánra megcsinálom.

- Köszönjük - kiáltotta Zsebenci Klopédia, és kivonszolta a műhelyből Berzsiánt. - Látod, estére már próbára is teheted magad. Küzdhetsz a gombbal.

De Berzsián nem vidult fel ettől a lehetőségtől. Felhők ültek a homlokán.

- Két dolgot nem értek - mondta.

Klopédia kíváncsian nézett rá.

- Az egyik, hogy miért haragszik Sróf mester Violinra, a fülrepezető zenészre, amikor eddig a legjobb barátok voltak.

- Talán összevesztek - mondta Klopédia. - És mi a másik?

- Az, hogy miért keresett fogantyút meg kereket a televíziómon? Te érted ezt, Klopédia?

Zsebenci Klopédia elgondolkozott. Csavarta innen, csavarta onnan, csűrte is, de végül be kellett vallania:

- Nem, ezt én sem értem.

Elsétáltak a Sligovicáig, megnézték magukat a víztükörben, majd Klopédia így szólt:

- Kora délután van.

- Miből gondolod? - kérdezte Berzsián.

- Nyúlik az árnyékom.

- Az enyém is nyúlik - mondta Berzsián.

- Akkor pedig kétszeresen kora délután van - jelentette ki Klopédia. - Ami annyit jelent, hogy kész a televíziód. Gyerünk Sróf mesterhez.

Sróf mester büszke mosollyal fogadta őket.

- Éppen most fejeztem be - mondta, és maga elé mutatott a padlóra.

Berzsián gyanakodva körülnézett.

- Jó, jó - mondta -, de hol van a...

Azt akarta mondani, „televízióm”, de Sróf mester beléfojtotta a szót.

- Ezt nézd meg - mondta -, ezt a fogantyút, ezt aztán baltával sem tudod letörni! És a kereke! Bükkfából van, fiam... és nézd meg ezeket a művészi küllőket! Na ugye ámuldoztok?

Ámuldoztak, az biztos. Klopédiának még a szája is tátva maradt a nagy ámuldozásban. Sróf mester kidüllesztette a mellét.

- Fizetnetek nem is kell - mondta. - Nekem az az igazi fizetség, ha valaki így megcsodálja a munkámat.

Zsebenci Klopédia óvatosan megszólalt:

- Mindent összevetve, azt akarod mondani - körülményeskedett -, hogy ez a tárgy itt előttünk az, amit behoztunk javíttatni?

- Rá sem ismersz, mi? - ragyogott Sróf mester. - Nem is csodálom, amit ti idehoztatok, annak már alig volt taligaformája.

- Taliga? - hebegett Berzsián, és kipillantott az ajtó elé. A taliga, amin a televíziót idetolta, ott állt most is.

- Most már taliga - mondta elégedetten Sróf mester. - Azt a sok vicik-vacakot kitisztogattam belőle. Mi az ördögnek tartottál, te Berzsián, ennyi drótot a taligádban? Meg hogy üveggel befenekelni, ki hallott olyat? Na menjetek... dolgom van... És mondom, nem tartoztok semmivel. Nekem elég a csodálat.

Ezzel csodálatostul, taligástul együtt kituszkolta őket a műhelyből, becsukta az ajtót, és visszaült a sakkrejtvény mellé.

Berzsián és Klopédia még odakinn sem tudott megmukkanni egy darabig, csak álltak és bámulták az ajtó előtt a két taligát. Azt, amelyiken idetolták a televíziót, és amely egyben hangszerként is működött Violin, a fülrepszto zenész kantátájában, és azt, amelyiket a televízióból alakított át Sróf mester.

- Semmi kétség - mondta Zsebenci Klopédia -, Sróf mester rossz taliganak nézte a televíziódat.

Berzsián a józan mondattól felocsúdott, pirulni kezdett a fülcimpája.

- De hiszen ez egy kontár - mormogta, és a pír a fülcimpájáról átterjedt az arcára. Kivörösödött a nyaka is. Felordított.

- Sróf mester, csípjen meg a dér! - És már rohant volna a műhelybe. De kitérült az ajtó, ijedten, reszketve állt benne Sróf mester. Csupa dér volt. Deres volt a maradék haja, a kopasz feje búbja, mindene, még az orra hegye is.

- Jaj, megfagyok - dideregte.

Klopédia meg Berzsián gyorsan nekiállt, dörzsölgetni kezdte az öreg, dércsípte mestert. Addig dörzsölgették, amíg le nem olvadt róla a dér. Nagy nehezen a szín is visszatért az arcába.

- Nahát, láttatok már ilyet - csodálkozott -, engem a nyár kellős közepén megcsípett a dér.

- Ez bizony elég furcsa - mondta Berzsián -, igyál forró teát. Na, isten veled!

Megmarkolta az egyik taliga fogantyúját, Klopédia a másikat, és elnyikorogtak. Már tisztos távolban kérdezte Berzsián:

- Ez meg hogy történhetett?

- Elképesztő - mondta Klopédia. - Ámbár... - megállt, letette a taligát. Megállt Berzsián is. Klopédia figyelmesen nézte a költőt. Mintha még sose látta volna.

- Mit is ordítottál te ott az udvaron?

- Nem emlékszem - mondta Berzsián. - Csak arra emlékszem, hogy előtött a méreg, és valamit kiabáltam.

Klopédia szeme tágra nyílt.

- Tudod mit ordítottál? - suttogta.

- Mit?

- Azt, hogy Sróf mester, csípjen meg a dér!

- És?

- Mit és? Megcsípte, nem?

- Nevetséges - mondta Berzsián -, csak nem azt akarod mondani, hogy azért csípte meg a dér, mert én azt kívántam neki?

- Nagyon úgy látszott - mondta Klopédia.

- Na jó - mondta Berzsián -, tegyünk egy próbát.

Odalépett Klopédia elé, és elkiáltotta magát:

- Zsebenci Klopédia, csípjen meg a dér!

Nagyon kísérteties volt, de nem történt semmi. Klopédia éppen olyan volt, mint korábban, nyoma sem volt rajta dérnek.

- Na látod - mondta Berzsián -, ordíthatok én, amit akarok. Biztos valamelyik fagyosság ott bújt meg a műhelyében. Vagy jég szekrényé alakította át a sakktábláját... az ám! - jutott eszébe. - A televízióm! Sróf mestert megcsípte a dér, és én közben megfélemedeztem róla, hogy taligává alakította át a televíziómat.

- Jó, jó, csak ne dühösködj! - mondta neki Klopédia. - Úgysem akartad nézni a televíziót.

- De így kútba esik a próbatételem. Hogyan bizonyítom be neked a módfeletti lelkierőmet?

- Majd kitalálunk valamit - vigasztalta Klopédia. - Egyelőre térjünk be ide.

Rá is mutatott az épületre, nehogy Berzsiánnak kétségei legyenek, hogy hova. Hát a Hörpentő nevezetű szörpentőbe, ahol Vinkóci Lőrenc korcsmáros kilencvenkilenc-féle szörpöt mért a mélyen tisztelt vendégseregnek. Volt ott áfonyaszörp, uborkaszörp, hecsedliszörp, édes szörp, savanyú szörp, keserű szörp, piros szörp, kék szörp, sárga szörp. Még szivárványszörp is volt. Az volt a sorban a kilencvenkilencedik. Nem is akad széles e világon különb szörpentő, mint a Hörpentő. Tudja ezt mindenki, aki egyszer is betévedt Vinkóci Lőrenc korcsmájába. Hogyne tudta volna hát Berzsián meg Klopédia, aki ezerszer is naphosszat elüldögélt már a Hörpentőben. Betértek hát. Vinkóci Lőrenc a szörpjei közt matatott, a kecskelábú asztalnál meg egy búnak ereszkedett férfiú görnyedt. Maga Violin, a fülrepsző zenész.

- Csak nem Sróf mestert keresed? - kérdezte tőle Klopédia.

- De éppen őt - mondta Violin. - De otthon van. És kiírta az ajtajára, hogy ha otthon van, itt keressem.

- Olvastuk - mondta Berzsián. - És miért keresed?

- Mert meg akarom mondani neki, hogy nem ezeregymester, hanem ezeregykontár.

Ezzel nagyot hörpentett az előtte álló szörpből.

- Mit iszol? - kérdezte tőle Berzsián.

- Nadragulyaszörpöt - mondta bánatosan Violin -, Vinkóci Lőrenc mester azt mondja, ez illik legjobban a szomorú, letaglózott lélekhez.

- Akkor mi is kérünk két nadragulyaszörpöt - mondta Vinkóci Lőrencnek Berzsián -, mert a mi lelkünk is le van taglózva.

- Képzeljétek - folytatta Violin -, elvittem ehhez a kontár Srófhoz a csimpolyámat, mert a cé hang egy kicsit rekedtes volt benne, mondom, javítsa meg. Megyek érte másnap, hát nem átalakította hegedűvé a gyönyörű szép csimpolyámat! Itt állok most egy szál csimpolya nélkül. De ez még hagyján, mert másnap meg a hegedűmet vittem el neki, mivel az utóbbi időben egy picikét beleszorultak a hangok. Mit gondoltok, mit csinált? Csimpolyát a szépséges hegedűmből! Most aztán se csimpolyám, se hegedűm.

- Nono - mondta Zsebenci Klopédia.

- Mit nono? - háborgott Violin, a fülrepszto zenész. - Itt állok az új kantátám bemutatója előtt és igenis, se csimpolyám, se hegedűm!

- No de hát az a csimpolya hol van, amit a hegedűdből csinált?

- Otthon - mondta Violin.

- Akkor csimpolyád van. Igaz?

- Tényleg - ámuldozott Violin, de el is komorodott mindjárt. - Na de a hegedű! Mire megyek hegedű nélkül?

- Azt mondd, hogy a csimpolyádból hegedűt csinált. Hol az a hegedű?

- Otthon - mondta Violin.

- Hát akkor - mondta Klopédia - van hegedűd is meg csimpolyád is!

Violin szeme kerekre tágult. A fejéhez kapott.

- Klopédia - kiáltotta -, te lángelme vagy! Megmentettél.

Fölugrott, elrohant nagy boldogan.

- Van hegedűm, van csimpolyám! - ordította.

És ekkor fény gyúlt Klopédia szemében. Fény gyúlt Berzsiánéban is.

Egymásra néztek, és egyszerre szólaltak meg.

- Te Berzsián! - mondta Klopédia.

- Te Klopédia! - mondta Berzsián.

Több szó nem is kellett nekik, föl pattantak, kapták Berzsián régi taligáját, és futás vele Sróf mesterhez. Berobbantak a műhelybe.

- Akkor leüti nekem a bástyával - mormogta éppen Sróf mester, majd az ajtódurranásra fölnézett. - Mi van már megint? - kérdezte bosszúsan.

Berzsián a műhely közepére tolta a taligát, és rámutatott.

- Bedöglött - mondta.

- Vibrált a kép - tette hozzá sietve Zsebenci Klopédia.

- A hang is recsegett - próbálkozott Berzsián.

Sróf mester körüljárta a taligát. Megkopogtatta.

- Szóval vibrált. Recsegett... te meg tekergetted a gombokat, mi? Meg püfölted?

- Hát, bevallom... püfölgettem - ravaszkodott Berzsián szégyenlősen.

Sróf mester megpörgette a taliga kerekét.

- Püfölni ezt az érzékeny szerkezetet! - méltatlankodott. - Meg fogantyút szerelni rá! Borzasztó. És mi a fenének itt ez a kerék?

- Hát... - mondta Berzsián.

- És most? - kérdezte Sróf mester.

- Se kép, se hang - mondta Klopédia.

- Nem csodálom - csóválta a fejét Sróf mester. - Na jó. Estére megcsinálom.

Berzsián és Klopédia csendesen ballagott a Hörpentő felé.

- És ha mosogatódézsát csinál belőle? - torpant meg Berzsián.

- Reménykedjünk - mondta Klopédia.

Este megint ott álltak Sróf mester műhelyében, és tátott szájjal nézték a műalkotást. Sróf mester büszkébb volt, mint valaha is.

- Egyre nem tudtam rájönni - mondta -, színes készülék volt ez vagy fekete-fehér?

- Egy időben színes volt - mondta Berzsián. - Zöldre volt mázolva. De lekopott.

- Jó lesz neked a fekete-fehér is - mondta Sróf mester, és bekapcsolta a taligából készült tévét. Jó volt a kép, jó volt a hang.

- Máskor aztán szelídebben bánjál a televízióddal - nézett Berzsiánra önelégülten Sróf mester.

Berzsián hazavitte a készüléket, a helyére állította.

- Na most aztán tőlem itt porosodhatsz ítéletnapig - mondta -, majd megmutatom én, mi az a lelkierő! Sosem nyomom meg a gombod.

- Tíz perc múlva kezdődik Ragyafűrt mesterdetektív legújabb kalandja - mondta figyelmeztetően Zsebenci Klopédia.

- Bánom is én! Nézze, aki akarja.

- Akkor én hazamegyek. Én nézni akarom - mondta Klopédia, és elbúcsúzott. Berzsián meg hanyatt vágta magát a fotelban. „Most pedig írok egy remekmű jobbladát - mondta magában. De sehogy sem akart rákapni az esze a jobbladára, minduntalan Ragyafűrt mesterdetektív ködlött fel előtte. - Biztos megint ezzel a Summi Sammival bajoskodik - gondolta. - Kit érdekel?! Köpök Ragyafűrtra is meg Summi Sammira is.”

Ám ekkor vadul megnyikkant az ajtó, kitarult, és ott állt lihegve, rémült ábrázattal Violin, a fülrepezető zenész.

- Berzsián! Hol a taliga?

- Az ám! - kapott a fejéhez Berzsián, de nyomban eszébe jutott, hogy az új taliga, ami a televízióból készült, ott áll a kertben. - Egyet se búsulj - mondta Violinnak -, kint áll a taliga a kertben. Meg van mentve a kantátád.

Violin már majdnem sírt.

- Berzsián - mondta -, az a taliga frissen van kenve. Egyáltalán nem nyikorog. Ez egy süket taliga. Hiába komponáltam azt a gyönyörű kantátát. És te... Hiszen már magas fokon taligáztál. Mint egy igazi taligaművész... Ezt tetted velem...

- Ne haragudj, Violin, sajnos a régi taligát Sróf mester átalakította.

- Már megint ez az átkozott Sróf! Ez a kétbalkezes ezeregykontár! Mivé alakította?

- Nem is olyan kontár - mondta Berzsián. - Sőt! Képzeld, televíziót csinált belőle.

- A taligából?

- Abból. Nézd meg - Berzsián a taligaforma televízióra mutatott.

- Működik is? - kérdezte gyanakodva Violin.

Berzsián agyában egy cikkanás, egy villanás.

- De még mennyire - mondta sietve -, nyomd csak meg a gombot!

Violin megnyomta. Fölfénylett a képernyő, megjelent rajta a bemondó.

- Kedves nézőink - mondta a bemondó -, most Ragyafűrt mesterdetektív legújabb kalandja következik.

- Akkor az én kantátám... - kezdte volna újra Violin, de Berzsián közbevágott.

- Ki nyomta meg a gombot?

- Én - mondta Violin.

- Nahát akkor csönd! Odanézz!

A képernyőn megjelent a főcím: Mitől lett vizes Summi Sammi lába?

És Berzsián, a lelkerős költő kiguvadt szemmel bámulta a taligából átalakított tévét.

Bár ami igaz, igaz. A gombot nem ő nyomta meg.

Berzsián költő köszönti mesterét

Csorba Győző hatvanésháromnegyedik születésnapjára

Berzsián költő torkaszakadtából ordított. Nem azért, hogy valaki meghallja - dehogyan -, hogyan is hallhatta volna meg valaki, amikor színegyedül volt odahaza, vastag falú házában.

Bánatában ordított szegény Berzsián. Bizony. Vaskos, vastag-nyakú bánatok nyomták a háta közepét.

No de nem azért volt híres kitűnő hallásáról Zsebenciék locska-fecske leánya, a Klopédia, hogy ezt a kínkeserves, keservkínos ordítást ne hallotta volna meg. Meghallotta bizony. Már csak azért is, mert éppen Berzsiánhoz indult látogatóba, s már belépni készült hozzá, amikor Berzsián fölcsendült, fölzendült, fölarsogott. Az ordítás hallatán gyökeret eresztett Klopédia lába az előszoba kövébe. Nem is annyira a hangerőtől meg az ordításból kicsendülő bánattól. Sokkal inkább attól, amit Berzsián ordított. Mert szóról szóra ezt ordította:

- Nem gőzöm! Nem gőzöm tovább!

Ötször is elordította, míg végre Klopédia leszakadt a gyökeréről, és beszaladt hozzá a szobába.

- Mit nem gőzöl? - kérdezte köszönés helyett.

Berzsián egy pillanatra kiemelte fejét a bánattengerből, Klopédiára nézett, de azon nyomban vissza is süllyedt, csak hangerőben esett át a ló másik oldalára.

- Hát költő vagyok én? - suttogta összetörten.

- Persze hogy az vagy - mondta neki bátorítón Zsebenci Klopédia. - Hát nem úgy hív az egész város, hogy Berzsián költő!

- Mit nekem a város! - hervadozott Berzsián. - Egyszerűen csak nézz rám, Klopédia!

- Mit néztek rajtad? Szakállad, bajszod a régi, nem fogytál, nem híztál. Beteg se vagy, látszik az arcodon.

- Milyen az arcom? - kérdezte mohón Berzsián.

- Pirospozsgás - mondta Klopédia.

Berzsián szája legörbült, elmorzsolt egy könnycseppet a szeme sarkában.

- Na ugye! - suttogta összetörten. - És milyen a vállam?

- Mint a bivaly - vigasztalta Klopédia.

Berzsián másik szemében is megjelent egy könnycsepp.

- Tudtam - motyogta. - És nézd meg a bicepszemet.

Behajlította a karját, megfeszített izma majdhogynem szétrepesztette a kabátujját. Klopédia áhítatosan megérintette a mutatóujjával.

- Csodálatos. Mint a kő.

- Hát ez az! - ordított fel keservesen Berzsián. - Lehet igazi költő egy bikavállú, pirosposzsgás, dagadó izmú, egészséges ember? Dehogyan lehet! A költők mind sápadtak, horpadt mellűek, csak háltni jár beléjük a lélek.

- Berzsián - mondta szigorúan Klopédia -, a te irodalomtörténeti ismereteid egy fabatkát sem érnek. Vedd tudomásul, hogy se szeri, se száma az izmos, nagydarab költőnek.

- Egyet mondj - nézett rá könyörgően Berzsián.

- Itt vagy például te - mondta Klopédia.

Berzsián összeroppant.

- Klopédia, te menthetetlen vagy - suttogta.

Zsebenci Klopédia harcias ábrázatot öltött.

- Mit szoktál te mondani - nézett szúrósan az elanyátlanodott költőre -, ha valamit fölösleges locsogásnak tartasz?

- Azt, hogy lári és fári - mondta fájdalmasan Berzsián.

- Na látod!

- Mit na látok?

- Hogy lári és fári. Mert mit számít az, hogy egy költő csontkollekció vagy hájtömeg! Kit érdekel?! Az a fontos, hogy jó verseket írjon.

Berzsián megrándult, mint akit telibe találtak.

- Hát ez az... éppen erről van szó - motyogta -, hogy nem írok... már nem tudok verset írni.

Klopédia arca megnyúlt a csodálkozástól.

- Még hogy te nem tudsz?! Hát kinek a jobbladait szavalja a fél ország? Kinek a verseit tartják itt legnagyobbra? És talán én nem a te versedet szoktam dúdolgatni, ha jókedvem van?

- Melyiket? - sóhajtott Berzsián.

- Azt, hogy

a propagátor propagál

a tropagátor tropagál

a tropagátor propa

a propagátor tropa

Berzsián szemébe visszatért valamicske fény, vagy talán jobban ráillik, hogy fényecske, mert igencsak fáradtan pislákkolt.

- És ha rossz kedved van, akkor mit szoktál dúdolni? - kérdezte.

- Ugyanezt - vágta ki Klopédia.

- Igen, ez remekmű - mondta szerényen Berzsián, de egyúttal a fényecske kialudt a szemében -, csak hogy ezt három éve írtam.

- Mit számít, hogy mikor írtad - szónokolt Klopédia -, ha száz éve írtad volna...

- Lári és fári - vágott közbe Berzsián -, arról van szó, hogy három éve egyetlen verset sem írtam. Mert nem tudok.

Ezen kicsit elgondolkozott Zsebenci Klopédia. De csak éppen egy röpke pillanatra, és már mondta is:

- Ha három éve nem írtál semmit, az csak a nagyságodat bizonyítja. Mert vedd tudomásul, sokkal nagyobb költő az, aki egész életében egy sort sem ír, mint az, aki egész életében rossz verseket fabrikál.

- De az, aki három év alatt írt egy jó verset, az jobb költő, mint aki ugyanezen idő alatt egy sort sem írt? - kérdezte harciasan Berzsián.

- Az jobb - mondta Klopédia.

- Hát nem megmondtam - suttogta Berzsián. - Arról nem is beszélve... ajaj!

- Miről?

- Hogy ez alatt a három év alatt írtam egy rossz verset. Tehát rosszabb vagyok annál is, aki egy sort sem írt. Ráadásul éppen most írtam. Ha valamicskével előbb jössz, talán megmenthetted volna. De így már minden hiába! Megszületett a rossz vers. Akarod, hogy felolvassam?

- Rossz vers?

- Rossz.

- Akkor minek olvasnád fel?

- Önkínzásul - mondta Berzsián, és felvett egy papírfecnit az asztról. Olyan volt a hangja, mint egy siratóasszonynak.

Mekkora az én bánatom?

Nem tudom.

Mi vagy te, Berzsián?

Ócskavas vagy kincs?

Fogalmam sincs.

Berzsián, Börzsián,

e-zem vagy ő-zöm,

nincs róla gőzöm.

Elhangzott a vers, mély csend ülte meg a szobát. Aztán szomorúan megszólalt Zsebenci Klopédia.

- Hát ezért ordítottad, hogy nem gőzöd?

- Ezért - mondta Berzsián.

- Nem csodálom - suttogta Klopédia.

Tocsogott-locsogott körülöttük a kétségbeesés. Ellepte a bokájukat, észrevétlen nőtt-nődögélt, már a térdük kalácsát mosogatta, aztán derékig ültek benne, de a kétségbeesésnek ez sem volt elég, felemelkedett az asztal lapjáiig, meghimbálta a verses papírfecnit, aztán már nyakig ért - nyújtózkodott Klopédia és nyújtózkodott Berzsián is, hogy egészen el ne lepje őket. Na de nyújtózkodhattak volna, ha ki nem tárul az ajtó. Szerencsére kitérült, zsupsz, a kétségbeesés kizúdult rajta, majd ledöntötte a lábáról Sróf mestert meg Violint, a fülrepező zenészt. Mert ők igyekeztek befelé.

- Hát ez meg mi volt? - csodálkozott Sróf mester.

- Ki törődik most ilyen mellékkörülményekkel - ordította c-mollban Violin. - Berzsián, ünnepi verset kell írnod!

Berzsián olyan picire összehúzta magát, amekkorára csak tudta.

- Hú, de betegesnek látszol - mondta Sróf mester.

Berzsián szemében fény csillant.

- Akkor még van remény - mondta, és kihúzta magát.

- De hisz egészséges vagy, mint a makk - kiáltott Violin.

- Akkor még sincs remény - mondta Berzsián, és megint összehúzta magát.

- Miért kellene neki ünnepi verset írni? - kérdezte Zsebenci Klopédia.

Berzsián a kérdéstől kissé magához tért.

- Ez az! - mondta. - Miért írnék én ünnepi verset?

Violin meg Sróf mester nagy szemeket meresztett rá.

- Hát nem tudod?

- Mit?

- Most lesz a mestered hatvanadik születésnapja.

- Nem létezik - nyögött fel Berzsián. - A mesterem legföljebb negyvenéves. Azazhogy - toldotta meg, mert eszébe jutott, hogy a negyven is kerek szám -, negyvenegy és fél éves.

De hiábavaló volt Berzsián minden mesterkedése, egykettőre bebizonyították neki, hogy a mestere mégiscsak hatvanéves. Zsebenci Klopédia fejből tudta a születési évét.

- Hát bizony, Berzsián - mondta -, akárhogy is ürgeted-forgatod, ünnepi verset kell írnod.

- Nem tudok verset írni - mondta keserves képpel Berzsián.

- Nem ismerek rád, Berzsián - nézett rá szemrehányóan Sróf mester -, hiszen te magad mondtad, hogy tőle tanultad az egyet-mást.

- Meg az emezt-amazt - tette hozzá szigorúan Violin, a fülrepesztő zenész. - Nem lehetsz ilyen hálátlan!

- Hogy lennék hálátlan!? Éppen én, aki ezerszer is mondtam nektek, hogy a mesteremnek sohasem tudom meghálálni az egyet-mást és az emezt-amazt. És ráadásul szeretem is a mesteremet. Olyan születésnap ajándékot kap, amilyent még nem pipált a világ. Igaz, Sróf mester?

- De még mennyire - lelkesedett Sróf mester.

- Te fogod megcsinálni - csapott le rá Berzsián.

- Még hogy én? - álmétkodott Sróf mester.

- Hát ki más csinálná? Ki van tenálad ügyesebb? Csinálsz neki, mondjuk, egy ezüstpitykével kivert, aranyozott gyémántszelencét.

- Persze, hogy megcsinálom - mondta Sróf mester -, csakhogy az az én ajándékom lesz. Neked ünnepi verset kell írnod!

Berzsián eleresztette a füle mellett, Violinhoz fordult.

- Tudod mit, Violin? Te írsz a mesterem születésnapjára egy kantátát.

- Már meg is írtam - mondta Violin. - El is küldtem. Éppen Violin ne köszöntené őt a hatvanadik születésnapján? Hogy képzeled!

Berzsián kétségbeesetten fordult Zsebenci Klopédia felé.

- Velem ne is próbálkozz - emelte fel a kezét Klopédia. - Én majd küldök a mesterednek egy nagy csokor virágot. De a saját nevemben. Neked verset kell írnod!

- Akkor nincs más hátra - mondta mélabúsan Berzsián.

- Bizony, nincs, Berzsián, fogj hozzá.

Ezzel el is köszöntek mind a hárman. Szegény Berzsián ott maradt a szobájában egy üres papírral. Nagyon üres volt az a papír, nagyon fehér, nagyon ellenséges. Na, te költő - mondta a papír -, írd rám, ha tudsz! De Berzsián nem tudott. Csak ült a kaján, üres papír előtt, mint egy szélütött, és rágta a ceruzája végét. Ami eszébe jutott, az jobb lett volna, ha nem jut eszébe.

Napok teltek el így, hej, kinkeserves napok. Keservkínosak. Berzsián már nem is tudott a papírra nézni, annyira nem ment neki a versírás. Inkább fülelt, hogy hátha meghallja a háza előtt elmenők lépteit. De a fülelés nem járt sikerrel. Mert Sróf mesterék városszerte kihirdették, hogy Berzsián költő ünnepi verset ír, tessék a háza előtt lábujjhegyen járni. - Így aztán lábujjhegyen jártak az emberek. Nemcsak Berzsián háza környékén, hanem a szomszéd utcában is. A suszterok meg csodálkoztak, noné, ebben a városban csak a cipők orra kopik! Mert ebben a városban ennyire szerették Berzsián költőt. De mindhiába, verset írni nem tudtak helyette. Így aztán a nagy napra egy sor sem készült el az ünnepi versből. Pedig hallotta ám Berzsián, hogy nyikordul a kertkapu, nyikordul a ház ajtaja, nyikordul az előszobaajtó. „Versírás helyett megszírozhattam volna az ajtóvasakat - gondolta Berzsián. - Azaz versnemírás helyett. A versnemírás a legpocsékabb munka, amit valaha is csináltam” - fejezte be a gondolkozást, és hopp, mielőtt Sróf mester Violinnal és Zsebenci Klopédiával belépett volna a szobába, kiugrott az ablakon. Végigrohant a kerten, átvette magát a kerítésen. Még hallotta a kiabálást: Berzsián, hol vagy? Halljuk az ünnepi verset! - de ettől csak még jobban futott. Rá is szólt egy öregasszony:

- Hé, maga örült, lábujjhegyen fusson! Nem tudja, hogy Berzsián költő verset ír?!

- Nem - suttogta Berzsián, de attól kezdve lábujjhegyen futott.

Hová futott Berzsián, hova se, máig nem tudja senki. Tény, hogy nélküle zajlott le a mestere tiszteletére rendezett ünnepség. Ott volt ezen az ünnepségen a Mester minden tanítványa. Még annál is több egypárral. Verseltek, prózáltak, esszéltek, ahogy illik. Csak éppen Berzsián nem volt sehol. Bujdokolt valamerre. De csak bujdokoljon is az ilyen ember - mondták a barátai -, aki még arra is rest, hogy a mesterét köszöntse! Bizony így gondolkodott Berzsiánról Sróf mester, Zsebenci Klopédia és Violin, a fülrepszítő zenész. Ám amikor már jó hosszú ideje nem került elő Berzsián, kicsit aggódni kezdtek. Mi lehet vele? Csak nem történt baja?

A Hörpentőben ültek éppen, a nagy hírű szörpentőben, amelyben kilencvenkilenc-féle szörpöt mért Vinkóci Lőrenc korcsmáros, és most már igen nagy aggodalommal beszéltek az eltűnt Berzsiánról. Mi baj érhet?

- Még hogy baj! - kiáltott fel ekkor Sróf mester. - Odanézzetek! - Az ajtóra mutatott.

Odanézték. Ott állt teljes életnagyságban Berzsián. Azaz a teljesnél valamivel kisebb életnagyságban, mert alaposan behúzta a nyakát. Azt várta volna az ember, hogy ezek hárman fölugranak, és a keblükre ölelik. Na de azt várhatta volna az ember! Fölugrás helyett olyan szúrósan néztek rá, hogy a tekintetük helyén viszketni kezdett Berzsián bőre. Nem is mert odamenni hozzájuk, egy sötét sarokba ült, ott gubbasztott. De mindenki csak fitymálva, ellenségesen nézett rá. Még Vinkóci Lőrenc korcsmáros is. Ez jár annak, aki nem köszönti a mesterét a hatvanadik születésnapján.

- Látod, kisfiam - mutatta egy asszony a fiának Berzsiánt -, ez a szórmók az, aki miatt az a mondás járja, hogy: „Rühelli, mint Berzsián költő a versírást.” És őmiatta mondom, ha nem köszönsz valakinek, hogy: „Úgy köszöntél, mint Berzsián költő a mesterének.”

De a hangulat valahogy megromlott a Hörpentőben. Nem volt se dínom, se dánom, elhervadtak az ihajok, lekonyultak a csuhajok. Hát persze! Ha ez a tökkelütött Berzsián köszöntötte volna a mesterét a hatvanadik születésnapján, akkor most nagy boldogan együtt vigadnának valamennyien. Így meg külön-külön búslakodnak. Ej, ej, Berzsián!

Nagyon forrt a harag Sróf mesterben is. De ahogy lenni szokott, nem arra támadt, akire haragudott - jelesül Berzsiánra -, hanem Vinkóci Lőréc korcsmárosra.

- Vinkóci Lőréc! Te vinkó és löremérő! Te vizezed a bort!

Vinkóci Lőrécet azonban nem olyan fából faragták, hogy szíre-szóra berezeljen. Azért is volt korcsmáros. Felöltötte legszebbik mosolyát, odasétált Srófék asztalához, csípőre tette a kezét.

- Éppen fordítva, kedves Sróf mester - mondta gunyorosan.

Mert ilyen esetben nem árt, ha gunyoros az ember.

- Mit fordítva? - üvöltött Sróf mester. Majd kiugrott a bőréből, olyan mérges volt.

- Nem a bort vizezem - mondta fölényesen Vinkóci Lőréc -, hanem a vizet borozom.

Ámulva bámulta Vinkóci Lőrécet a Hörpentő közönsége.

- Azt akarod mondani - suttogta Violin -, hogy nélküled ihatnánk a szintiszta vizet, de te jószívuően csurrantasz-cseppentesz bele egy kis borocskát?

- Ahogy mondd - fennhézott Vinkóci Lőréc. - Hálával tartoztok nekem.

Olyan magabiztosan mondta, hogy egy pillanatra az egész Hörpentő elhitte, tényleg hálával tartozik neki. Egyes-egyedül a Zsebenciék locska-fecske leánya, Klopédia villantott rá sündisznó-tekintetet.

- Te még sokra viszed, Vinkóci Lőréc - mondta. - A te logikád az sokra vivő logika.

De senkinek sem volt ideje Klopédia bizonyára mélységesen mély értelmű mondásán gondolkodni, mert Sróf mester újra ordítani kezdett. Imígyen:

- Legkedvesebb iparosom a borbély, legkedvesebb növényem a borbolya, legkedvesebb színem a bordó, legkedvesebb állatom a borjú. Találd ki, Vinkóci Lőréc, mit rendelek!

- Egy kancsó bort - mondta találékonyan Vinkóci Lőréc.

- Úgy van - helyeselt Sróf mester. - Nagy ész vagy.

Ám akkor fölpattant a helyéről a gubbasztó Berzsián, és ordítani kezdett, akárcsak az imént Sróf mester.

- Legkedvesebb iparosom a sörbély, legkedvesebb növényem a sörbolya, legkedvesebb színem a sördó, legkedvesebb állatom a sörjú. Találd ki, Vinkóci Lőréc, mit rendelek!

Vinkóci Lőréc lebiggyesztette a száját.

- Epigon - sziszegte. - Mi mást kérnél, egy kancsó sört.

- Tévedsz - harsogta Berzsián -, egy kancsó pálinkát.

A Hörpentő közönsége azonban nem dőlt be az ilyen cseleknek. Fújolták Berzsiánt, abcúgolták. Itt nem iszik az olyan ember, aki nem köszönti a mesterét a hatvanadik születésnapján. Főként pálinkát nem iszik. Se sört. Se vizezett bort, se borozott vizet. Még szörpöt se! Föl is pattant egy csupa szőr ember, és odakiáltotta Berzsiánnak:

- Hagyjuk a sörnírt szövegeket! Te itt nem iszol!

Ezt az embert Szőrészőr Tejbajszánnak hívták. Ő maga azt állította, azért nevezik így, mert egy mongol herceg unokája, más mindenki meg azt állította, azért, merthogy olyan szőrös, és a bajsa gyakran tejes. Ugyanis ez az ember szerette a tejet. Ez a Szőrészőr Tejbajszán. Aki most Berzsiánra ordított. Igen ám, de Berzsián megdühödött, kihúzta magát - ettől egy picikével nagyobb lett a teljes életnagysága -, vett egy nagy levegőt. Szőrészőr Tejbajszán erre ráöltötte a nyelvét.

- Maradjon úgy a nyelved - mondta vak dühében Berzsián, és kivágtázott a Hörpentőből. Úgy bevágta az ajtót, hogy még ma is csörömpöl benne az üveg.

- Azért ennyire kár volt megbántani - mondta Violin.

- Ide kellett volna hívni az asztalunkhoz - bánatoskodott Zsebenci Klopédia.

- Hadd tanuljon tisztességet - morcogott Sróf mester, de azért egy kis bánat odafészkelte magát az ő szája szögletébe is.

Ám ekkor a közfigyelem már rég Szőrészőr Tejbajszánra terelődött. Ugyanis Szőrészőr Tejbajszán, aki saját állítása szerint egy mongol herceg unokája, nem tudta visszahúzni kiöltött nyelvét. Ajaj, ott állt kiöltött nyelvvel!

Zsebenci Klopédia nagyon ráncolta a homlokát. Gondterhelt lett.

- Tudjátok, miért nem bírja visszahúzni? - súgta Sróf mesternek meg Violinnak. - Azért, mert Berzsián azt mondta neki, hogy maradjon úgy a nyelve!

- Ne beszélj zöldeket - háborgott Sróf mester.

- Neked kellene a legjobban tudnod, hogy nem zöld beszéd ez, se nem lila. Emlékszel arra, amikor a múlt nyáron a műhelyedben megcsípett téged a dér?

- Tényleg, az nagyon érdekes volt. Máig sem tudtam megfejtetni, hogyan történt - mondta Sróf mester.

- Nahát, azért történt, mert előtte Berzsián azt ordította az udvaron, hogy Sróf mester, csípjén meg a dér!

- Hiszi a piszi - mondta Sróf mester, de azért látszott rajta, hogy nemcsak a piszi, ő is hiszi egy kicsit. Egy icurka-picurkát.

Úgy döntöttek, hogy elmennek Berzsiánhoz. Intézkedjen ebben a nyelvügyben. Elvégre nem állhat ítéletnapjáig kiöltött nyelvvel a Hörpentő nevű kocsmá közepén egy Szőrészőr Tejbajszán nevű férfiú, aki ráadásul azt állítja magáról, hogy egy mongol herceg unokája.

Föl is kerekedtek, be is állítottak Berzsiánhoz.

- Nem békülni jöttünk - mondta szigorúan Sróf mester -, de ennek a szegény Tejbajszánnak még mindig ki van öltve a nyelve. Intézd el, hogy vissza tudja húzni.

- Én? - nézett rájuk szerencsétlenül Berzsián. - Mit képzeltek ti rólam? Hogy tudnám én elintézni, hogy valakinek így maradjon vagy úgy maradjon a nyelve?

- Nem megmondtam! - nézett szét büszkén Sróf mester. - Na, mehetünk. Azóta talán már vissza is húzta a nyelvét.

Berzsián félénken megszólalt.

- Én azt hittem, békülni jöttetek. Jobban mondva, hogy megbocsátani.

- Lehet róla szó - mondta sietve Violin, a fülrelesztő zenész. Sróf mester szigorúan Violinra nézett. Zsebenci Klopédia lesütötte a szemét.

- Nem köszöntöted a mesteredet - mondta Sróf mester.

- Hát mit képzelsz, mit csináltam bujdoklás közben? - kérdezte Berzsián.

- Megírtad a köszöntő verset? - csillant fel Sróf mester szeme.

- Azt nem. Csak próbálgattam.

- És?

- Nem ment. Én egyáltalán nem tudok verset írni.

- Mert nem is próbálgattad - gyanakodott Zsebenci Klopédia. - Csak mondd.

Berzsián erre előmarkolt a szekrényből egy papírkazlat. Odavágta eléjük. Puff, egy nagy papírrobbanás. Röpködtek a papírlapok, mint a gerlék.

- Itt van - mondta.

A papírlapokon félsorok, félszavak, félmondatok.

- Egy jó sor csak van köztük - reménykedett Klopédia.

- Nincs - rázta a fejét Berzsián. Majdnem sírt. Csak egy kicsit kellett volna taszajtani rajta, és már folytak volna is a könnyei.

Sróf mesterék meg nekiláttak végiglapozni a papírhalmozatot. Egy jó sort kerestek. Egy jó félmondatot. Egy jó szót.

Na, kereshették! Jajongtak, sziszegtek, fintorogtak. A félmondatok is meg Sróf mesterék is. Akinek van egy kis fantáziája, könnyen elképzelheti, micsoda rossz sorok, micsoda rossz félmondatok, micsoda rossz szavak pöffeszkedtek a papírlapokon. Szegény, szegény Berzsián! Azahogy nem is annyira szegény. Mert egyszer csak a locska-fecske Zsebenci Klopédia fölkiáltott:

- Ez jó lesz!

- Micsoda? - kérdezte megrettenve Berzsián.

Klopédia már olvasta is:

Mester! Van elég gőzünk,
ha veszünk is, gőzünk

- Na, olvasd tovább! - kiáltotta felajzva Sróf mester.

- Nincs tovább - mondta Klopédia.

- Ennyi az egész?

- Ennyi.

- Ezzel akarsz te köszönteni a Mestert hatvanadik születésnapján?

- Hatvanésháromnegyedik születésnapján - emelte fel az ujját Violin, a fülrelesztő zenész.

- Ezzel - mondta elszántan Klopédia.

- Ne viccelj - korholta Sróf mester -, amikor a Mester születésnapjára Ripityom, az epigrammaíró is egy hatszázhuszonhét soros epigrammát írt, akkor Berzsián, a nagy jobbladaköltő egy kétsoros miisezzel hozakodik elő?

- Ez egy kétsoros jobblada! - mondta Zsebenci Klopédia. - Ilyen még úgyse volt! Újítás.

Berzsián összetette a kezét.

- Nagyon kérlek benneteket, ne vitatkozzatok - mondta -, várjatok egy kicsit. Majd csak jön... majd csak lesz... majd csak tudok én még verset írni.

- Hogyan! - fortyant föl Zsebenci Klopédia -, hogy a mestered hatvanhat éves korában kapja meg a hatvanadik születésnapjára írt jobbladát! Az hiányozna! Így is késtél háromnegyed évet.

- Nem is rossz! - csillant föl Violin, a fülrepszítő zenész szeme. - Berzsián, a te mestered lesz az első a világon, akinek a hatvanésháromnegyedik születésnapját is megünnepelték.

- Na de két sor! - ordított Sróf mester.

- Nem baj - mondta Violin -, majd én megzenésítem, és Berzsián hetvenhét alkalommal elénekli a mestere ablaka alatt. Az aztán majd hosszú lesz.

- Azt nem - mondta Berzsián -, hangom sincs... meg szégyellem is magam... nem lehetne inkább...

Violin meg se várta, hogy mit lehetne inkább.

- De még mennyire, hogy lehetne - mondta. - Én magam adom elő a jobbladát a mestered ablaka alatt. Hetvenhét alkalommal.

- Helyes - lelkesedett Zsebenci Klopédia -, én meg vokálisan részt veszek az előadásban.

- Én meg nagydobon kísérem - derült föl végre Sróf mester is. - Egyet se félj, Berzsián, boldog lesz a mestered.

És már zenésítette is a jobbladát Violin, a fülrepszítő zenész. Primpimm-pampamm.

- Jaj - mondta ekkor Zsebenci Klopédia -, mi lesz Szörénször Tejbajszánnal?

Nosza kapták magukat, visszamentek a Hörpentőbe. Hát nem ott áll még mindig kiöltött nyelvvel a szerencsétlen Tejbajszán, aki saját állítása szerint egy mongol herceg unokája!

Berzsián odaóvakodott hozzá, megsimogatta.

- Kedves Tejbajszán - mondta neki barátságosan -, ha énmiattam van kiöltve a nyelved, nagyon kérlek, húzd vissza. Nem akartalak bántani, hiszen igazad volt, amikor csúfoltál.

De Tejbajszán nyelve meg se rezdült. Csak a füle, de azon nem lehet csodálkozni, mert közben Violin, a fülrepszítő zenész hangosan zenésített. Primpi-pampamm. Gőhözühünk!

- Na, húzd be szépen a nyelved - könyörgött Berzsián.

Semmi. Meg se moccan Tejbajszán nyelve.

Berzsián füle pirosodni kezdett.

- Jaj, megdühödik - suttozta csak úgy magának Klopédia.

- Húzd be a nyelved - mondta Berzsián.

De Tejbajszán széttárta a kezét. Nem húzta. Erre aztán az arca is, homloka is vörös lett Berzsiánnak, a nyaka mint a pulykáié.

- Húzod be rögtön! - ordította.

És hopp, már be is húzta a nyelvét Szörénször Tejbajszán, aki saját állítása szerint egy mongol herceg unokája.

- Köszönöm, Berzsián - mondta.

Berzsián meg annyira elcsodálkozott, hogy rögtön elpárolgott a mérge.

- Nekem ne köszönd - mondta -, mi közöm nekem a nyelvedhez.

- Kész a zene - rikoltotta ekkor Violin, a fülrepesztő zenész. - Ne félj Berzsián, méltóképpen képviselünk. Viszem a rézpikulámat, a fűzfa hegedűmet, a csimpolyámat és a hagymabördőmet is. Lesz ott zene, istenemre!

- Én is megyek veletek - kiabálta Szörénször Tejbajszán.

- Mi is! - ordították a Hörpentő törzsvendégei, a csavargók és a csivirgők, a balfácánok és a jobb-fácánok, ringesek és csillogó gúnyások, rongyosok és villogó gúnyások. - Megyünk és elénekeljük a mesterednek a jobbladadat. Ne félj, Berzsián!

Berzsián áhítatosan, földbe gyökerezett lábbal állt a Hörpentő közepén. De egyszerre csak huss az áhítat, Berzsián a fejéhez kapott.

- Úristen! - motyogta. - Violin viszi a hagymabördőjét is.

És már el is képzelte, ahogy éjnek éjjelén megszólal a mestere ablaka alatt a megzenésített jobblada. Csimpolya és hagymabördő, Sróf mester a nagydobbal! Klopédia-vokál! És vajon min játszik Szörénször Tejbajszán? Nem beszélve a jobb- és balfácánokról! Úristen! Legjobb esetben idegzsábát kap a mestere. Vagy jobblada-kórt.

Már rohant is a postára. Nagy gyorsan föl adott egy sürgős sürgönyt. „Kedves Mester - írta -, ami rövidesen bekövetkezik az ablakod alatt, az nem természeti csapás. Én köszöntelek a hatvanésháromnegyedik születésnapodon. Vészeld át egészséggel. Berzsián.”

Hazament és reménykedett. Hogy a távirat előbb ér oda, mint Violiné a hagymabördővel.

Reménykedjünk mi is.

Három szerencsétlen szakáll

Berzsián költő kapuja előtt három fehér szakáll lengedezett. Berzsián kipillantott az ablakon, és azt mondta:

- Nocsak, három fehér szakáll.

A három fehér szakállhoz három öregember tartozott. Tanakodtak valamin Berzsián kapuja előtt. Berzsián már nyitotta volna az ablakot, hogy beinvitálja őket, de nem volt rá szükség, mert bejöttek maguktól is. Lengett a szakálluk.

- Üdvözlünk, városunk nagy fia! - mondták odabe Berzsiánnak.

„Ajaj - gondolta Berzsián -, nem jó jel. Ha azt mondták volna: hogy üdvözlünk, városunk kisleánya, vagy netán: üdvözlünk, városunk unokaöccse, abból még kiszülhetett volna valami jó. De ebből: Háromszor is ajaj!” Hellyel kínálta őket.

Mielőtt leültek volna, bemutatkoztak.

- Aggszakáll.

- Főszakáll.

- Alszakáll.

Berzsián megsimogatta tömött, fekete szakállát, és azt mormogta:

- Legalabb szakáll - és lehuppantak mind a négyen.

- A városi tanácstól jöttünk - kezdte ünnepélyesen Aggszakáll.

Berzsiánnak ettől rögtön eszébe villantak az adók. A házadó, a flaszterkoptatási adó, a jobb-kézadó, a balkézadó, a versadó és még az a hetvenhárom-féle, amit a városi tanács kitalált. És amit Berzsián nem fizetett be.

- Ha az adókra gondoltok - mondta mélán, de nem is kellett folytatnia, mert Alszakáll közbevágtott.

- Eszünk ágába sem jutott.

- Mától kezdve minden adóhátralékod el van engedve - tette hozzá Főszakáll.

- Sőt, életed végéig adómentességet kapsz - toldotta meg Aggszakáll.

„Még rosszabb jel - gondolta Berzsián. - Akkor vagy kérni akarnak tőlem valamit, vagy a személtelés miatt jöttek. Személtelt ő a közelmúltban közterületen? De még mennyire!”

- A személtelés - kezdte, mire mind a három szakáll földerült.

- Ez az, pedzed már - kiabálták.

- A személtelés a ti hibátok - fogott Berzsián egy szigorú szónoklatba. - Nincs elég személtgyűjtő a városban. És mit tegyen az a szerencsétlen polgár, aki, mondjuk, amerikai mogyorót eszik az utcán? Mert ugye jóindulatú, nem akar személtelni. És ezért a mogyoróhéjat a markába gyűjti. Gondolván, hogy majd talál egy személtládát, és beledobja. Megy, megy, és ugyebár minden marok véges, véges az ő marka is, annyira tele van már, hogy egy árva mogyoróhéjjal sem fér bele több. Személtláda meg nincs. Mit csinál? Eldobja a mogyoróhéjat. Azaz személt. Ki a hibás? Ti vagytok a hibásak, mert nincs elég személtgyűjtő. Javaslom, hogy fogadjatok föl egy embert, adjatok neki egy zacskó mogyorót, hogy egye meg az utcán, s

mindenütt, ahol megtelik a marka mogyoróhéjjal, állítsatok föl egy-egy szemétyűjtőt, és olyan tiszta lesz a város, mint a patyolat.

- Ugyan, ugyan, Berzsián, van ennek egyszerűbb módja is - somolygott Aggszakáll.

- Nem nagyon hiszem - hitetlenkedett Berzsián.

Elnézően mosolygott mind a három szakáll.

- Gondolj kiváló, csodás képességedre! - mondta alázatosan Alszakáll, és főnökeire villantotta a szemét, hogy jól beszél-e. De még mennyire jól beszélt, úgy bólogatott Főszakáll is meg Aggszakáll is, hogy belenyikordult a nyakcsigolyájuk.

Berzsián elkomorodott. Ezek is ezzel jönnek! A költői talentumával! Amikor jól tudja az egész város, hogy már három éve alig bír verset írni.

Minden sor kínszenvedés.

- Jól tudjátok, hogy mostanában nem megy nekem a versírás. Megrendelésre meg különösen nem. De ha menne is, mit érnétek velem?! Verssel nem lehet szemetet takarítani - és kuncogni kezdett.

- Ugyan, miféle vers! - szólt közbe Főszakáll. - Nem kell nekünk vers, megteszi az egyszerű próza is.

De Berzsián nem figyelt Főszakállra, kuncogott csak tovább.

- Irtó jópofa lenne - gondolkozott hangosan Berzsián -, este kiállnék a térre, a bokáig érő szemétkébe és elszavalnám:

Fecnik, szerteszórt szemetek,
trottyos köpések, bájtalan retek,
s ti, szétköpködött tökmagok,
takarodjatok!

- Jó móka lenne - nevetgézett. - Rajtam röhögne a fél város.

- Ugyan, Berzsián, ne szerénykedj! - mondta neki Főszakáll.

- Jó, akkor nem szerénykedem, az egész város rajtam röhögne.

- Legföljebb a vers miatt - szúrta közbe Alszakáll.

- Úgy van - bólogatott elmélyülten Főszakáll. - De mondtam már, hogy nem kell verssel cifrázni.

- Hogyhogy cifrázni? Hát ti nem a költői talentumom miatt jöttetek? Nem verset akartok rendelni a szemétkelés ellen?

- Rendkívüli költői talentumod előtt mélyen meghajlunk, Berzsián - fondorlatoskodott Aggszakáll -, de mi nem verset akarunk tőled, csupán csak annyit, hogy minden este tíz órakor állj ki városunk közepére, és csak annyit mondj: Tűnj el, szemét, a városból!

- Tréfáltok velem? - kapkodta a tekintetét egyikről a másikra Berzsián. - Miért kiabálnám én ezt a város közepén?

- Hát hogy tűnjön el a szemét.

- De hát hogy képzelitek? Kiabálhatok én, amit akarok.

- Mindent tudunk, Berzsián - emelte fel az ujját Aggszakáll.

- Amit kimondasz, megtörténik - tette hozzá áhítattal Főszakáll.

- Hogy varázserőd van - rebegte Alszakáll.

Berzsián akkorát nevetett, hogy megremegtek a falak.

- Hát ezért! Ezért vagyok én városunk nagy fia! - hahotázott. - Ördögök öreganyja van nekem, nem varázserőm.

- Ne tagadd! - kiáltotta a három szakáll.

- Na ide figyeljete - mondta nevetve Berzsián, s ezzel szemügyre vette a szobát. Tekintete az ablakon állapodott meg. Így szólt jó hangosan: - Ablak, törj ki!

A szakállasok várták a csörrenést. Alszakáll még a fülét is befogta. De nem történt semmi. Az ablak rezdületlen állt a helyén.

- Na tessék - mondta Berzsián.

- Nono - nézett rá gyanakodva Főszakáll.

- A bolondját járatod velünk - mondta szigorúan Aggszakáll -, nem akarsz a városon segíteni.

- Nem értitek, hogy nincs varázserőm - méltatlankodott Berzsián.

- De igenis van! Csak tagadod. Alszakáll, gyerünk a tanúkért! - harsogta Aggszakáll.

- Miféle tanúkért? - kérdezte Berzsián, de akkor Alszakáll már a nyakába szedte a lábát, szaladt, csak úgy porzott. És ripsz-ropsz be is állított a tanúkkal. Nevezetesen Zsebenci Klopédiával, Sróf mesterrel, Szőrénször Tejbajszánnal, Violinnal, a fülrepestő zenésszel meg balfácánokkal, jobbfácánokkal, csivirgőkkel és csavargókkal. Ott szorongtak mind Berzsián szobájában. Locsogtak, fecsegték. De elnémultak ám azon nyomban, amikor Aggszakáll rájuk morrant. A morranás után így szólt Aggszakáll:

- Sróf tanú, lépj elő!

Sróf tanú, azaz Sróf mester előlépett.

- Mondta neked Berzsián, hogy csípjén meg a dér?

- Mondta - rebegte Sróf mester.

- És mi történt?

- Megcsípett a dér - vallotta Sróf mester, és a szeme sarkából Berzsiánt kémlelte. De úgy látszott, nem kell tartania semmitől, mert Berzsián hahotázott.

- Ekkora ostobaságot - mondta két hahota között.

Ám ekkor kéretlenül előlépett a másik tanú, a locska-fecske Zsebenci Klopédia, és azt mondta:

- Ez egyáltalán nem ostobaság, Berzsián, ez így történt.

- Szerinted - replikázott Berzsián. - Pedig bizonyára pusztá véletlen volt. Mint ahogy pusztá véletlen volt az is, hogy ez az ember itt - Szőrénször Tejbajszánra mutatott -, nem tudta visszahúzni a kiöltött nyelvét a Hörpentőben.

- Nem volt pusztá véletlen - tiltakozott Tejbajszán. - Azért nem tudtam visszahúzni, mert te rám ordítottál, hogy maradjon úgy a nyelvem.

- Így volt? - kérdezte zordan Aggszakáll.

- Így - zúgták rá a csivirgők, csavargók, jobbfácánok és balfácánok.
- Hallod, Berzsián! - örvendezett Aggszakáll.
- Hallom hát - mondta Berzsián. - Ezek itt mind megbolondultak. Egy szó sem igaz az egészből. Én csak tudom, hogy van-e varázseróm vagy sincs!
- Félre akarod vezetni a tanácsot - pattogott Alszakáll -, nem akarsz nekünk segíteni, szabotálsz!
- Nem értitek, hogy nincs varázseróm! - hadonászott Berzsián.
- Vedd tudomásul, hogy behajtjuk rajtad az adókat! - fortyant föl Főszakáll.
- És megbüntetünk szemetelésért! - toldotta meg Aggszakáll.
- Berzsián, miért nem vallod be a varázseródet? - kérlelte Zsebenci Klopédia.
- Hiszen nincs abban semmi rossz - mondta Sróf mester.
- Valld be, Berzsián - motyogta Violin is.

Berzsián nyaka kivörösödött, kipattant a szeméből egy picinyke szikra.

- Nem vallhatom be azt, ami nincs! - ordította. - Takarodjatok innét! Kifelé!
- Hogy beszélsz te a városi tanáccsal? - ugrott fel Aggszakáll.
- Ahogy akarok! - ordított tovább Berzsián. Most már céklavörös volt, és szikraeső pattogott a szeméből.
- Vedd tudomásul, hogy megbüntetünk tiszteletlen magatartásért! - rikácsolt Alszakáll.

Mire Berzsián elbődült:

- Gyulladjon meg a szakállatok!

És mit tesz isten! Három szép lobbanás, mint a zsír égett a három tanácsnok szakálla.

- Éljen - ordították mind a hárman boldogan. - Na látod, hogy igazunk van!

Nagy boldogságukban Berzsián nyakába borultak. No, de ettől kigyulladt Berzsián szakálla is. Lobogtak ott, mint négy fáklya.

- Mindjárt elégték! - sikított Zsebenci Klopédia.

Hát bizony, égtek szépecskén. Tele volt füsttel a szoba.

- Utánam - kiáltott Berzsián, és rohant kifelé. A három tanácsnok se volt rest, szedték a lábukat. Egyenest az esőcsatornához. Az alatt állt egy régi szapuló, teli esővízzel. Cupp - Berzsián feje. Cupp-cupp-cupp - Aggszakállé, Alszakállé és Főszakállé. Sisteregtek a szakállak, gőz csapott ki a szapulóból. Négy fenék meredt az égnek, négy fej a víz alatt.

Jó soká voltak a szapulóban.

- Most meg megfulladnak - sápirozott Zsebenci Klopédia.

De nem fulladtak. Kiemelték a fejüket a szapulóból. Szegény, szegény négy szakáll! Mondhatom, siralmas látvány volt. Még Berzsiáné csak-csak, mert az korábban is sötét színű volt. De a másik három! El is szontyolodott a három tanácsnok, ahogy egymásra pillantott, s szemügyre vette a szakállroncsokat. Ámde ekkor nagy hősiesen így szólt Aggszakáll:

- Szakállunkat a jó ügyért!

- Úgy van! - zúgta rá a másik kettő, és máris sárkányölő hősnek érezték magukat.

Aggszakáll meg Berzsiánhoz fordult.

- És ezek után? Még mindig tagadod a varázserődöt? - kérdezte diadalmasan.

Berzsián vakargatta a feje búbját.

- Gyanús, nagyon gyanús - mormogta. - Mintha tényleg volna egy kis igazatok. Csak azt mondjátok meg, hogy akkor az ablak miért nem törött be, amikor rákiáltottam?

- Majd én megmondom - ugrott elő Zsebenci Klopédia az ámuló-bámuló tömegből. - Azért, Berzsián, mert csak akkor teljesül, amit kimondasz, ha dühös vagy.

- Igen? - nézett rá álmélkodva Berzsián.

- Úgy bizony - folytatta Klopédia -, akkor is majd fölrobbantál a méregtől, amikor Sróf mesterre azt mondtad, hogy csípje meg a dér, meg akkor is, amikor Tejbajszánnak azt ordítottad, hogy maradjon úgy a nyelve.

- Megoldódott a nagy titok! - rikkantott a roncsszakállú Aggszakáll. - Zsebenci Klopédia, fogadd őszinte elismerésemet. Te városunknak nagy leánya vagy. Te meg, Berzsián, este tízkor jelenj meg a város főterén, s kiáltsd el magad, hogy tűnjön el a szemét! Rendben? Megoldódott városunk tisztán tartása. Hurrá!

- Jó, jó - akadékoskodott Berzsián -, de mi lesz, ha este tízkor nem leszek dühös? Mondjuk, olyan jó kedvem lesz, hogy madarat lehet velem fogatni. Vagy egyszerűen csak mélabús leszek. Akkor?

Ez fogas kérdés volt, elmélyülten gondolkozott az egész társaság. Míg végre Alszakáll a homlokára csapott.

- Úgy hírlík, Berzsián, hogy hirtelen haragú vagy.

- Sajnos, jól hírlík - bólított Berzsián.

- De még milyen hirtelen haragú! - suttogott Tejbajszán.

- Hát akkor meg? - örvendett Alszakáll. - Ez a megoldás! Ha nem leszel dühös, majd földühítünk.

- Ajjaj - sóhajtott Sróf mester. Ki tudja, mire gondolt?

Akkora tömeg ritkán gyűlt össze a városban, mint aznap este tízkor a főtéren. Zsibongott, zsongott a sok nép - várták Berzsiánt.

Na jött is. Lépkedett a bokáig érő szemétben. A nép elcsendesedett, a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani.

- Szomorú hírt kell közölnöm - mondta Berzsián.

- Éspedig? - kérdezte rosszat sejtve Főszakáll.

- Jókedvű vagyok - mondta Berzsián.

- Nem szép tőled - mormogta Alszakáll.

Aggszakáll azonban finom kézmozdulattal félretolta Alszakállt, Berzsián elé állt, és azt mondta neki:

- Te ostoba fajankó!

- Hihi - nevetett Berzsián -, tudom, hogy azért mondod, mert fel akarsz dühíteni. Inkább azt javaslom, hogy szervezzétek meg a szemétyűjtést a városban. És tegyetek sokkal több szemétládát az utcára.

- Hova gondolsz, az pénzbe kerül - mondta tárgyilagosan Főszakáll, majd visítva hozzátette: - Te ökör!

A másik kettő se maradt rest, egymás szavába vágva harsogták:

- Te tinó!

- Te tehén!

- Te üsző!

- Te borjú!

Berzsián vigyorgott.

- Áttérhetnétek egy másik állatfajra - mondta -, mondjuk, a birkára.

Aggszakállék át is tértek.

- Te juh! - mondták Berzsiánnak. - Te toklyó, te jerke, te ürü! Te kos!

De Berzsián csak nevetgált.

- Maradjunk csak a szemétládánál - mondta.

- Te szemétláda! - harsogta erre Főszakáll.

- Nem úgy gondoltam - mosolygott Berzsián -, hanem úgy, hogy tessék a városban minél több szemétládát fölállítani.

Erre aztán Aggszakáll igazán dühbe gurult.

- Te csak ne adj nekünk tanácsokat! - ordította.

- Úgy is van! - helyeselt Főszakáll.

- Te tehetségtelen naplopó! - üvöltötte Alszakáll. - Mást se tudsz, mint a napot lopni meg rossz verseket firkálni!

- Ajaj! - mondta Zsebenci Klopédia, és ajajozott Violin meg Sróf mester is. Ami azt illeti, ajajozhattak, mert vörösödött már Berzsián nyaka.

Bizony dühbe gurult Berzsián. De ahelyett, hogy azt mondta volna: Tűnj el, szemét, a városból, imígyen ordított:

- Égjen le a maradék szakállatok!

Lángra is lobbant a három szakáll. Azazhogy a három szakáll-roncs. Égett füstölögve.

Zajgott, rivalgott a nép, szirénáztak a tűzoltóautók. Úgy bizony, a tűzoltók oltották el a szakálltüzet.

Hogy van-e azóta elegendő szemétyűjtő a városban? Azt bizony nem tudom. De hogy egy darabig a városi tanácsnokokat Aggszakálltalannak, Főszakálltalannak és Alszakálltalannak hívták, az biztos. Mert szép kis idő beletellett, amíg újra kinőtt a szakálluk.

A fűzfán füttyülő rézangyalát

Berzsián költő belebetegedett. Bele bizony. Állig húzta a takaróját, nyomta az ágyat. Fájdalmas arcát még fájdalmasabbra igazította, mert hallotta, hogy látogatója érkezik. Zörömbölt valaki odakint a kilinccsel. „Biztosan Zsebenci Klopédia” - reménykedett Berzsián. Kippkopp, léptek az előszobában, és valóban, belibbent az ajtón Zsebenci Klopédia. „Gondolhatam volna - mormogta magában Berzsián -, ki más látogat meg engem, mint ez a locskafecske Klopédia!” Mintha az előbb még nem ebben reménykedett volna!

Klopédia kővé meredt a fájdalmas arc láttán.

- Beteg vagy? - kérdezte.

Berzsián arca megrándult.

- Klopédia, nagyon kérlek - mondta síri hangon -, ne mérgesíts föl.

- Isten ments - mondta Klopédia -, de látom, hogy beteg vagy.

- Na ugye! Akkor meg minek kérdezed.

- Jó, jó - mondta csitítóan Klopédia. - Talán lázad is van?

Berzsiánnak most már nem is megrándult, rángatózott az arca. Fölordított:

- Láz! Láz! Mit lázazol itt! Mi vagy te, körzeti orvos!? Az embernek lőtt seb van a mellén, és akkor azt kérdezi, lázas-e! Mindig csak a rohadt tünetek, sohasem a lényeg.

Most már Zsebenci Klopédia is fölemelte a hangját.

- Hol van lőtt seb a te melleden? Kutyagumi van, nem lőtt seb! És vedd tudomásul, hogy a lényeg a tünetekből áll össze.

- Megörjít! Megbolondít! - üvöltözte Berzsián, rázta az öklét az ég felé.

- Te nagyképű fajankó! - mondta dühösen Klopédia. - Egy percig sem maradok tovább.

Elindult az ajtó felé.

Berzsián szeme szikrát hányt a dühtől. Klopédia után ordított:

- Csapjon beléd a...

De itt elakadt.

- Jaj - suttogta, és a szájára szorította a tenyerét.

Klopédia visszafordult az ajtóból, nézte a szájára szorított tenyerű Berzsiánt. Elpárolgott Berzsián mérge, sápadt volt, szomorú, és ajaj, egy nagy könnycsepp szánkázott végig az arcán.

- Na - mondta ijedten Klopédia.

Odament Berzsiánhoz, megsimogatta.

- Nem lehet így élni - suttogta Berzsián.

Piff - még egy könnycsepp.

Most már kapiskálta Klopédia.

- Ó - mondta -, hát emiatt! Hogy amit mérgebben kimondasz, teljesül.

Bólogatott Berzsián. Tízet is gyors egymásutánban.

Klopédia arca megnyúlt, az ő szemében is megjelent egy könnycsepp.

Sírdogáltak.

- Látod - zokogta Berzsián -, különben milyen gyönyörűt veszekedhettünk volna. Én azt ordítottam volna neked, hogy te locska-fecske, tyúkeszű, szófacsaró, mire te hozzám vágtad volna, mondjuk a tintásüveget...

- Bizony - csillant fel Klopédia szeme.

- Én erre azt mondtam volna, hogy törjön el a kezéd szára, mire te azt mondtad volna, hogy...

- Hogy te nagyképű fajankó.

- Mondtad is. Neked lehet - legyintett Berzsián. - De én erre azt ordítottam volna, hogy csapjon beléd a villám, te meg azt, hogy csapjon énbélem, aztán szépen kibékültünk volna, és boldogan ülnénk egymás mellett, hogy olyan jól kiordítottuk magunkat. Most meg látod, sírdogálunk.

- Tényleg - mondta Klopédia. - Hagyjuk is abba.

Kitörölte a szeméből a könnyeket. Kitörölte Berzsián is.

- Beláthatod, hogy így nem lehet élni.

Zsebenci Klopédia mélyen elgondolkozott. Ráncolta a homlokát.

- Láttad a házam tetejét? - folytatta Berzsián.

- Nem. Mi van vele?

- Nézd csak meg.

Klopédia kiszaladt.

- Egy óriási lyuk van a házad tetején - mondta ámulva befele jövet.

- Na ugye - mondta keserű arccal Berzsián. - Mert dühös lettem erre az ócska házra, és azt ordítottam az udvaron, hogy...

- Csapjon bele a villám?

- Bizony.

- És belecsapott.

- Bizony.

- És az előbb engem is egy hajszál mentett meg a villámcsapástól.

- Bizony.

Egy villanás Klopédia szemében, elszörnyülködött, rámeredt Berzsiánra.

- Te jó ég! - mondta. - Akkor a tűzoltóparancsnok is... kitörött a lába!

Berzsián behúzta a nyakát.

- Rátaposott a virágomra - mondta.

- Szegény, és fogalma sincs róla, hogy miattad. Azt hiszi, rosszul lépett... És a városi tanács! Berzsián! A városi tanács tornyába belecsapott a villám.

Berzsián még jobban behúzta a nyakát.

- És Sróf mester! - kapott a fejéhez Klopédia. - Sróf mester a sima aszfalton úgy hasra esett, hogy máig is nyög. Berzsián!

- Állandóan az önuralomról prédikál. Mit papol annyit.

- Nahát! - csapta össze a kezét Klopédia. - És szegény Violin trombitája! Hát ezért robbant föl!

- Két óra hosszat ugyanazt a dallamot fújta - mormogta szégyenkezve Berzsián.

- És az én nyelvem... no nézd csak! Hát ezért bénult meg egy napra a nyelvem. Egy árva kukkot sem tudtam szólni egy álló napig.

- A lábtörést meg Sróf mester hasra esését szívből sajnálom - mondta Berzsián. - És szívből sajnálom Violin trombitáját is. De hogy te egy álló napig nem tudtál beszélni, abban igazam volt. Egész délelőtt locsogtál-fecsegtél. Ami még hagyján. De lélegzetet sem vettél közben.

- Igen?! Szóval akkor te vagy az! Ez a sok lábtörés meg villámcsapás, meg hasra esés, meg robbanás, meg nyelvbénulás... Berzsián, te rosszabb vagy, mint egy elemi csapás - szörnyülködött Zsebenci Klopédia.

Berzsiánnak nagyon nem tetszett ez a mondat. Pirulni kezdett a nyaka. Ami annak a jele, hogy rögtön dühbe gurul. Fölemelte a hangját is.

- Hogyhogy elemi csapás - ordította -, amikor...

- Nono - mondta ijedten Klopédia -, türtőztess magad!

- Igaz is - szontyolodott el Berzsián, a hangja a padlásról a pincébe. - Csak azt akartam mondani, hogy nem én vagyok az elemi csapás, hanem ez az észveszejtő képesség, vagyis hogy átok, hogy amit mérgemben kimondok, megvalósul.

- Nagyobb önuralomra van szükséged - mondta Klopédia.

- Na látod, ezért esett hasra Sróf mester a sima aszfalton.

- Pedig hiába, Berzsián, nincs más megoldás.

Berzsián kiugrott a betegágyból, föl-alá sétált a szobában.

- Az lehetetlen, hogy nincs más megoldás. Láthatod, itt nyomom az ágyat már három napja, nem merek kimenni az utcára, nem merek emberek közé menni, mert dühbe gurulok és vége. Pedig én nem akarok senkinek se rosszat. Ordítok valamit és kész, az ordítással a mérge is kiszáll belőlem. Dehogyan akarom, hogy akárkinek kitorjjon a lába, vagy belecsapjon a villám. Úgy vagyok vele, mint akárki más. Képzeld el, Klopédia, hogy amit mérgükben ordítanak az emberek, az mind megvalósul.

- Ajaj - mondta Klopédia -, akkor ma reggel például már rászakadt volna az ég Vinkóci Lőréncre. Mert azt ordította neki Szörénször Tejbajszán.

- Aki azt állítja magáról, hogy egy mongol herceg unokája?

- Az.

- Na látod - mondta Berzsián. - És ez csak egy a sok közül. Itt vagy például te - csillant föl Berzsián szeme.

- Én?

- Te bizony. Légy szíves, mondd el, miket kívántál ma mérgedben.

- Hát... - hápogott Klopédia. - Tulajdonképpen... Annak az embernek, aki sohasem veszi le a könyvtárban a kalapját, annak azt kívántam, hogy...

- Hogy?

- Nőjön a fejéhez a kalapja.

- Nagyszerű - mondta Berzsián. - És?

- Mit és? Ennyi volt az egész... azazhogy... annak a néembernek, nem tehetek róla, Berzsián, annyira utálok, annak a néembernek azt mondtam, hogy fulladjon meg.

- Ez az! - mondta diadalittasan Berzsián. - Egy fejhez nőtt kalap és egy fulladásos halál! A szelíd Zsebenci Klopédia mai termése. Na és hol vannak akkor a többiek? Vedd tudomásul, hogy kő kövön nem maradna, ha csak úgy szíre-szóra mindenki dühös kifakadása valóra válna. Lecsapna ránk a kólika, dögvész, lepra, kolera, rosseb és franc. Törött végtagok röpködnének a rommezőn botorkáló süketek, kukák és vakok fölött, akikbe ráadásul egytől egyig belecsapna a mennydörgős ménkü. Na!

- Jé, tényleg - szontyolodott el Zsebenci Klopédia -, mi emberek mennyi rosszat kívánunk egymásnak.

- Most ne az emberiségen morfondírozz! - förmedt rá Berzsián. - Mindenki azt ordítozhat, amit akar, a többiek csak egészségesebbek lesznek tőle... Rajtam morfondírozz! Mert én aztán meg vagyok áldva!

Klopédia lehajtotta a fejét, magába roskadt. Hallgatott, hallgatott.

- Mi van veled? - kérdezte ijedten Berzsián.

- Rajtad morfondírozok - mondta Klopédia.

- Kisütöttél valamit?

- El kell mennünk a Hörpentőbe - jelentette ki Klopédia. - Ott ül Sróf mester meg Violin.

Berzsián már éppen biggyeszteni akart, mert hát hogyan segíthetne rajta Sróf mester meg Violin, de szerencsére még a biggyesztés előtt fölébredt benne a vak bizalom: miért ne segíthetne rajta Sróf mester meg Violin.

- Gyerünk - mondta lelkesen, és megragadta a kilincset.

De csak a kilincsig jutott. Ott aztán elszállt a lelkesedése. Fogta, fogta a kilincset Berzsián, és nem mozdult. Csak éppen bikaválla leereszkedett, bikamelle behorpadt, bikatérde megroggyant, bikafeje lehorgadt.

- Hej, Berzsián, össze ne ess! - kiáltott rá Zsebenci Klopédia.

- Pedig az lenne jó - motyogta Berzsián -, elnyúlni itt, és föl se kelni többet.

- Most meg mi a baj?

- Mi a baj, mi a baj! Képzeld el: kimegyünk az utcára.

- Már rég elképzelttem, van nekem képzelőerőm - hadonászott Klopédia. - Vedd tudomásul, már azt is elképzelttem, hogy ott ülünk a Hörpentőben Sróf mesterék asztalánál.

- Ebből látszik, hogy egy fikarcnyi képzelőerőd sincs - bólogatott lemondón Berzsián. - Már ott vagy az asztalnál képzeletben. Haha. Én meg még csak az utcán tartok, nem is messzire innen, csak itt a saroknál.

- Akkor siettesd a képzeleted - sürgette Klopédia.

- Nem ártana, ha te is siettetnéd. Akkor nem kellene annyit magyaráznom. Mert képzeld csak el azzal a teknősbéka-képzeteddel, hogy itt a sarkon jön velünk szembe egy ember és...

- Jézusmária - kapott a szívéhez Klopédia. - És az az ember valami rosszat mondana neked... vagy... vagy csak egyszerűen nem tetszene...

- Vagy netán rálépne a virágomra - vette át a szót Berzsián.

- És máris ott heverne kitört lábbal.

- Vagy villámcsapottan.

- Vagy nyakaszegetten.

- A nyakaszegett az szemenszedett hazugság! Ezt én még nem mondtam senkinek.

- Jó, jó - bólogatott Klopédia -, de most nem erről van szó, Berzsián. Csupán arról, hogy amíg odaérnénk a Hörpentőbe, utunkat lábatöröttek és villámcsapottak szegélyeznék. Még rágondolni is rossz.

- Na látod, ezért nem tehetem ki én innen a lábam - szomorkodott Berzsián. - Várhatnak engem a Hörpentőben.

No de nem olyan fából faragták a locska-fecske Zsebenci Klopédiát, hogy egykettőre feladja a harcot. Nem bizony! Betömte Berzsián fülét viasszal, hogy ne halljon semmit, a szemét meg bekötötte, hogy ne is lásson semmit.

Így ballagtak a Hörpentő felé. Klopédia belekarolt Berzsiánba, úgy vezette. És amikor egy elhagyott, csupa virág parkon mentek át, Klopédia hirtelen megállt, Berzsián elé penderült, és így szólt:

- Berzsián, már régen akartam neked valamit mondani. Szeretlek!

És hirtelen olyan szép lett Zsebenci Klopédia, mint egy virágzó galagonyabokor.

- Mi az, miért álltunk meg? - kérdezte Berzsián, mert persze se látott, se hallott a szerencsétlen, pedig valljuk be, úgy lett volna szép, ha ezt a szót viasszal betömött füllel is meghallja, s a fekete kendőn keresztül is meglátja Klopédia virágzó galagonyabokorságát.

De miért éppen most, amikor különben nyitott szemmel s nyitott füllel sem volt képes rá.

- Semmi, semmi - motyogta Klopédia, nagy hirtelen elhullajtotta virágait, és már mentek is tovább a Hörpentő felé.

Oda is értek volna baj nélkül, csak az a fránya járdaszegély ne lett volna. De ahol járda, ott járdaszegély! Persze hogy belebotlott Berzsián. No mondta is! Amit szokott, a mendergetős ménkút. Le is csapott.

Klopédia alig győzte elrángatni előle a hirtelen haragú költőt.

„Nagy hibát követtem el - gondolta magában -, a száját is be kellett volna kötnöm... Meg a magamét is” - tette hozzá magában, és elpirult.

Na de odaértek végre. Volt ám hejehuja! Megjött Berzsián! Örvendeztek a kedves kocsmatöltelékek, a csivirgők és csavargók, a jobb- meg balfácánok. S persze legjobban örvendezett Sróf mester meg Violin.

Nosza lekapták Berzsián szeméről a kendőt, ki a füléből a viaszt.

- Ehhez a jókedvhez leginkább a szivárványszörp illik - mondta Vinkóci Lőrenc korcsmáros, aki mint tudjuk, kilencvenkilenc-féle szörpöt mért a Hörpentő nevű szörpentőben.

Mindenki szívárványszörpöt kért. Kiccentek-koccantak a poharak. Koccintgatott boldog és boldogtalan. Addig, amíg Berzsián el nem bődült.

- Virulunk itt, vidulunk itt. Eregetjük lefele a szívárványszörpöt. Holott velem... holott nekem...

No nézd csak, már pirul is a nyaka.

- Csak lassan a testtel, Berzsián - mondta neki gyorsan Klopédia. - Azért jöttünk össze, hogy kitaláljunk valamit.

- Ki is találunk, ne félj! - rikoltoztak a többiek.

Mély csend borult a Hörpentőre. Mindenki ki akart találni valamit. Végül még a csendet is elűzték, annyira zúgott-búgott az eszük kereke.

Legelsőnek Sróf mester emelte fel az ujját.

- Én amondó vagyok... - mondta.

Mindenki feszülten figyelt, hogy mimondó, végig is hallgatták volna, ha Zsebenci Klopédia nem érzi meg a vést, és közbe nem vág:

- Kedves Sróf mester - mondta gyorsan -, egyre nagyon kérlek. Azt a szót ki ne mondd, hogy „önuralom”.

- Bizony, bizony - bólogatott Berzsián.

- Miért ne mondanám - háborgott Sróf mester -, amikor ez az egyetlen megoldás.

- Ha ez az egyetlen megoldás - ordított Berzsián -, akkor most...

Nem tudta tovább ordítani, mert Zsebenci Klopédia rávetette magát, és befogta a száját. Nem is engedte el addig, amíg Berzsián már majd megfulladt. Mély lélegzetet vett Berzsián, Klopédia meg ugrásra készen állt mellette. De nem kellett ugrania, mert a mély lélegzet után azt mondta Berzsián:

- Köszönöm, Klopédia.

- Villám? - kérdezte suttogva Klopédia.

Berzsián bűnbánóan bólintott.

- Önuralomról szó se esik, Berzsián - ugrott elő ekkor Vinkóci Lőrenc. - Csak nyugodtan gurulj méregbe, szikrázzon a szemed, ne törődj semmivel, csak ordíts!

- Jó, de mi változik akkor? - kérdezte Sróf mester.

- Egy a fontos - folytatta Vinkóci Lőrenc -, hogy méregben mindig azt kiabáld: Teljenek meg szörppel Vinkóci Lőrenc üres hordói!

Na, lett ám erre zenebona. „Átkozott kapitalista, harácsoló nyeresz, nyereszkedő harács” meg ilyesmiket kiabáltak a Hörpentőben. Még hogy a Vinkóci Lőrenc hordói!

De Violinnak felcsillant a szeme.

- Mond valamit ez a Vinkóci Lőrenc! - kiáltott. - Ide figyelj, Berzsián, csak annyi az egész, hogy akire dühös leszel, annak méregben ne rosszat, hanem jót kívánj! Egyszerű, nem?

Tényleg, egyszerű ez? Vagy mégsem egyszerű? Mindenki mélyen elgondolkozott. Egy pillanatra Berzsiánba is belevillant: van még remény. De a másik pillanatban már azt érezte: még sincs remény. Violinhoz fordult.

- Mégis, Violin, hogy képzeled? Mondd el részletesebben.

Violin virult, mert azt hitte, nyert ügye van.

- Mondjuk - magyarázta -, egy kopasz ember rálép a lábadra. Te dühbe gurulsz, és azt mondd neki: Nőjön ki a hajad!

- Ez az, nagyszerű! - rikoltozta a Hörpentő.

Megdobbant boldogan a kopaszok szíve. Na, mindjárt kinő a hajuk.

Berzsián elszomorodott.

- Mondd, Violin, ha neked egy kopasz ember rálép a lábadra, mit mondasz neki?

- Hát... hát - hápogott Violin - azt mondom neki, hogy...

- Hogy? - kérdezték tőle kórusban.

- Hát azt, hogy - vallotta be szégyenkezve Violin - verje ki a ragya azt a kugligolyó koponyádat.

Na, igen. Bólogatott mindenki. Mert épp annak kívánunk valami jót, aki a lábunkra lép. Hogyisne! Ki kívánhatja ezt Berzsiántól? Senki. Bólogattak a kopaszok is.

Hát ez kútba esett. Gondolkodtak megint, zimm-zümm az eszük kereke. Zimm-zümm Tejbajszán esze kereke is. Mind az öt. Vagy mind a három. Mert eggyel kevesebb vagy eggyel több volt neki. Különben nem mondta volna Berzsiánnak:

- Berzsián, mielőtt kitalálunk valamit, kérlek, gurulj méregbe.

- Már mért gurulnék? - kérdezte Berzsián, és már gurult is.

- És mondd azt - folytatta Tejbajszán -, hogy vigyen el az íz. Vagy egyen meg a süly. Nagyon szeretném megtudni, mi az az íz. Meg mi az a süly.

De most kivételesen Zsebenci Klopédia gurult igazán méregbe.

- Ördög bújjék a tudományos érdeklődésedbe! - kiabált. - Ki ne mondd, Berzsián! Mert az íz rossz szellemet, kísértetet jelent, a süly meg kelést, sebet. Ki ne mondd, Berzsián!

- Dehogyan mondom - legyintett Berzsián -, hiszen egyik se a szavam járása.

- És honnan tudod te, hogy mi az az íz meg a süly? - akadékoskodott Tejbajszán, és szúrósan nézte Klopédiát.

- Mit gondolsz, miért tanulok én annyit? Miért járok olyan sokat könyvtárba? - replikázott Klopédia, ám ekkor Sróf mester fölkiáltott.

- Megvan!

Feléje fordultak valamennyien.

- Mit mondtál az előbb, Berzsián? - kérdezte diadallal Sróf mester.

- Mit? - tekergette a nyakát Berzsián.

- Azt, hogy nem a szavad járása.

- Na és?

- Hát mi a szavad járása?

Berzsián szégyenlősen lehajtotta a fejét.

- Hát sajnos... hogy csapjon belé a mennydörgős ménkű... meg hogy törjön ki a lába szára...

- Na látod - örvendett Sróf mester -, csak a szavad járását kell megváltoztatni.

Zsebenci Klopédia elszontyolodott.

- Mire megyünk, ha a csapjon beléd a villám helyett azt mondja, hogy egyen meg a süly?

- Valami olyan szavajárást kell neki kitalálni, ami nem árt senkinek - mondta Sróf mester.

Csakhogy van-e olyan? Nosza nekiállt az egész Hörpentő ártatlan szavajárást keresni Berzsiánnak. Röpködtek ott a szavajárások, mint a denevérek. Egyik kacifántosabb, mint a másik. Aki hallotta, bizonyára sohasem felejtje el azt a szavajárásos délutánt. De bizony egyik szavajárás is ártott, meg a másik is. Már-már föladták a harcot, amikor újra kivirult Violin, a fülrepezető zenész arca.

- Azt a fűzfán füttyülő rézangyalát! - kiáltotta.

És boldogan felrivallt a kocsmá, boldogan felrivallt Berzsián is. Ez az! Ezt aztán mondhatja!

Neki is láttak mulatni. Csapra vertek még egy hordó szivárványszörpöt. Aztán meg a többi kilencvenkilencet.

Aztán persze hazamentek. Aludni tértek. De hiába tértek, aludni egy se tudott. Mert füttyült valami kegyetlenül. Mit füttyült?! Vonyított, zengett, füttyörészett. Nyitják az ablakot, kinéznek, ej, a fűzfán füttyülő rézangyalát, minden fűzfa tele van füttyörésző rézangyalokkal.

- Ej, Berzsián, Berzsián! - kiabáltak, de mindhiába.

Egy perc nyugta sem volt senkinek a füttyörésző rézangyaloktól. Pár nap múlva meg már majd megőszült az egész város. Mert a füttyörésző rézangyalok átterjedtek az akácokra, át a hársakra, át a juharokra, át a platánokra.

De akkor szerencsére az összes rézangyalba belecsapott a villám. Zengett-zúgott az orkán, csavarta a fákat, röpültek a háztetők, hullott a jégeső, az ég meg úgy zengett, majd kihaladt.

Ajaj, Berzsián!

Az elszabadult kantáta

Berzsián költő a nyitott ablakban állt. Nézte a csapzott, gazverte utcát, a felszakadt kövezetet, a béna, villámsújtotta fákat. Szomorú látvány volt. De a legszomorúbb mégis a nagy üresség: egy árva lélek nem mozdult semerre, még csak egy kóbor macska sem surrant át a loncsos disznóparéjok között.

- Te vagy az oka, Berzsián - mondta magának Berzsián.

Legalább egy veréb ugrálna az ablak előtt. Vagy egy szarka billegne a kerítésen.

De semmi! Még hang se. Mintha a füzikék is elköltöztek volna a Sligovica mellől, nem hallik ide vidám csilp-csalpjuk, hallgatnak a fülemülék, a feketerigók, még a lármás csókanépség hangja se hallik.

Berzsián belefülett a csendbe. „Az nem lehet! - gondolta. - Az emberek mindig zörögnek-börögnek, csattognak a fránya szerkezeteikkel, ütnek, tépnek, cibálnak, püfölnek valamit.”

- Igenis, az emberek zajonganak! - ordított bele a csendbe.

A csend meg, mint egy szivacs, elnyelte a hangot. Berzsián biztos volt benne, hogy ezt a kiáltást nem hallotta meg senki. Pedig nincs szörnyűbb a semmibe röppenő kiáltásoknál. Összeszorult Berzsián szíve. Lehet, hogy már nincs is ember a városban? Lehet, hogy egy lélek sincs a közelében. Talán mind elköltöztek. Üres a város. Az egész országban nincs senki. Berzsián elképzelte az üres városokat, látta, ahogy a gyomnövények lassan felfalják a parkokat, elhagyott villamosok vesztegelnek a nyílt pályán, a szél kedvére sziszeg a házak között. Üresek a falvak is, tárva-nyitva az istállók ajtaja, egykedvűen himbálóznak az elszakadt villanydrótok.

- Egyedül maradtam! - ordította rémülten Berzsián, de a kiáltása után olyan félelmesen zengett föl a csend, hogy másodszer már nem is mert kiáltani.

Behunyta a szemét, erőltette a fülét. Emberi, ember okozta zajra vágyott. Egy távoli traktor pufogására, egy ideszűrődő nevetésre, egy gyár gépeinek dohogására, egy indítómotor kerregésére, egy rendőr füttyszavára, akármire.

De hiába nyúlt meg a füle, hiába feszült a dobhártyája. Semmi. Berzsián összezsugorodott.

- Egyedül maradtam. Egyedül vagyok a földön - motyogta, és rémülten nézte a közönyös fákat, közönyös házakat, közönyös gazokat. Az ég is közönyös volt, mint egy vak, ridegre öntött üvegbúra.

- Miattam van - motyogta Berzsián -, miattam. Mert annyit átkozódtam. Mert egy jó szót nem tudtam magamból kipréselni. Csak viharok, lábtörések, villámcsapások. Miszlikre verettem a világot. - Letérdelt, a homlokát a földre szorította.

És ekkor valami megzendült. Vagy megbondult. Vagy megdördült. Vagy megdöndült. Vagy felmorajlott.

Mintha a föld alól meg az égből egyszerre jönne a hang.

Berzsián fölegyenesedett. Mi ez?

A hangok átszivárogtak a falakon, Berzsián érezte, hogy rezonálnak a csontjai. Mi ez? Talán földrengés lesz - ködlött fel benne. De nem, a föld meg se rezzen, csak a hangok erősödtek föl, a mély bűgások közé észrevétlenül beúsztak a sikoltó magas hangok, átvették az uralmat,

hajlongtak, tekeregtek a város fölött, belekaptak a fák koronájába, borzolták a gazokat, a háztetőkön zengtek a cserepek. Mi ez? Berzsián szívét félelem szorította össze, újra összegörnyedt, úgy érezte, még egy pillanat, és a hangok összerontják a világot. Most már fülsiketítővé erősödött a hangzavar, megrezegték az ablaktáblák, sírtak az épületek. „Most dől rám a ház” - gondolta Berzsián, de akkor egy szelíd hang zengett fel a dübörgésben, felívelt; fönt a magasban, mint egy légtornász, megperdült, lezuhogott, barátságosan végigsimította a földet, hozzászelídültek a sikoltó magasak, a döndülő mélyek; Berzsián valami olyan gyönyörűséget érzett, amit még soha életében, de akkor megint az ég felé emelkedett a hangok együttese, megvadult, fémessé vált, felerősödött - Berzsián a földre lapult -, úgy zuhogtak a hangok a földre, mint a jégeső, kopogott a házak teteje, jaj, mi lesz, de most mint egy távolodó forgószél, csendesedett, már-már alig hallotta Berzsián, mintha most kórus zengene föl valahol nagyon messze, de talán mégse kórus... csend lett.

Mi volt ez?

Berzsián megkönnyebbülten fölállt, először úgy érezte, boldog, hogy a hangorkán elvihartzott, aztán meg tiszta szívből, nagyon erős vágygal áhítozta, hogy bárcsak ne lett volna vége, bárcsak még most is hallhatná.

- Megbolondultam - suttogta.

És akkor távolról megint a zengés! Jött vissza a hangorkán. Berzsián szívét megint a félelem és megint az öröm. Leborult a földre, akkor is ott feküdt mozdulatlanul, amikor a hangorkán kitombolta magát, s újra csönd lett a város fölött. Feküdt mozdulatlanul, s most már eszébe sem jutott a félelme, hogy egyedül van a földön. Várta, hogy a hangok újra visszatérjenek.

Már hallotta is... Nem, ez mégsem az... Ez valami más hang... Fülelt.

Ez a hangzavar már nem bizsergette meg a bőrét, a fák lombját sem mozdította. Csak apróra tördelte a csendet. „Ma van a zajok napja - gondolta Berzsián. - Nem is rossz. Zajok napja! Írok egy *Zajok napja* című jobbladát” - villant fel benne. De a villanás után már meg is feledkezett a jobbladáról, mert a csendtördelő zaj egyre erősödött, már hallotta a lábak dobogását, az összefonódó kiáltásokat. Ezek emberek! A zaj közeledett Berzsián házához. Már egy-egy szó értelmét is ki lehetett halászni a zürzavarból - a kiáltások, mint a kövek, lándzsahegyek, kinyitott borotvák, élesre fent kardok. „Ezek dühös emberek” - állapította meg Berzsián, és örömeiben elmosolyodott. Mégsem üres hát a város.

A zaj ekkor már körülfolymta a házát, aztán meglátta a tömeget is, fölemelt ököllel, kapáraszára kapva özönlöttek az emberek.

- Hova mehetnek? - találgatta Berzsián.

De nem kellett sokáig találgatnia. Az ő házához zúdult a tömeg.

- Átkozott vagy, Berzsián! Gazember vagy, Berzsián! - üvöltözték. Már-már betörték a kerítést, amikor Berzsián a nyitott ablakba lépett.

- Mit akartok? - kérdezte.

Csend támadt. Gyűlölködő tekintetek szegeződtek Berzsiánra. S akkor valaki a tömeg élén megszólalt.

- Jégesővel verettél bennünket, villámokkal csapkodtattál, törtél-zúztál! És ez neked mind nem elég! Most ránk hoztad ezt a dübörgő, fafacsaró, háztető-szétszedő hangvihart.

- Nem én voltam - mondta Berzsián.

A tömeg erre felhurrogott.

- Még tagadod is! Aljas hazug!

Már lendültek volna a ház felé, de akkor eléljük penderült fehéren, halálsápadtan Zsebenci Klopédia.

- Ne bántsátok! - kiáltotta könyörgően összekulcsolt kézzel.

Lassú léptekkel odament melléje Sróf mester is, egy dühös pillantást vetett Berzsiánra, aztán ő is szembefordult a tömeggel, és halkán azt mondta:

- Ne bántsátok!

Berzsián meg, ahelyett, hogy örült volna, lesunyta a fejét.

- Mit védtek engem! Meg tudom én magam védeni. Nincs szükségem a pártfogásotokra.

A nyaka már vörösödött.

Zsebenci Klopédia forgolódott, ide-oda kapkodta a fejét, jaj, most kit védjen meg: Berzsiánt a tömegtől, vagy a tömeget Berzsiántól. Mert a tömeg újra nekilendült, sodorta volna, mint a szalmaszálat Klopédiát Sróf mesterestül, de akkor Berzsián egy iszonytatóan nagyot kiáltott. Dühös volt rettentően, vörös szikrák röpködtek az arcáról. A tömeg megtorpant, tétován lengedeztek a levegőben a fölemelt kapák, kaszák. Berzsián meg már ordította is:

- Csapjon belétek...

Zsebenci Klopédia ugrott, hogy befogja Berzsián száját, de nem volt szükség rá, mert Berzsián a mondat közepén elhallgatott. A ménkű nem csapott le. Azért hallgatott el Berzsián, mert meglátta, hogy izzadtan, kivörösödve, kétségbeesett arccal törtet, furakodik át a tömegen Violin, a fülrepestő zenész. Végre odaért Berzsián meg a tömeg közé, lihegett, fölemelte a kezét.

- Nem Berzsián volt. Én voltam - fújtatott kimerülten -, énmiattam... Ne bántsátok!

- Micsoda temiattad?

- A hang. Ami végigsöpört a városon.

- Szóval már te is?! Szóval már neked is megvalósul, amit mérgebben kimondasz?!

- Dehogyan - tiltakozott Violin -, isten ments! Csak arról van szó, hogy komponáltam egy kantátát.

Az emberek mind feléje fordultak, a szemük összeszűkült, ellenségesen meredtek Violinra. Violin megijedt.

- Én éppen hogy értetek... nektek - dadogta. - Tele voltam szeretettel, amikor írtam azt a kantátát.

- Szeretettel, mi? - hallatszott egy jégcsaphang.

- Igen - mondta reszketve Violin -, és én nem tehetek róla...

- Miről? - zúgta a félelmetes kórus.

- Hogy amikor befejeztem a kantátámat, és boldogan fölsóhajtottam, mert úgy éreztem, hogy ez életem legjobb műve...

- Ne beszélj mellé! A lényegét mondd!

- Egyszer csak megmozdultak a hangjegyek, leváltak a papírról, nőni kezdtek, kisuhantak az ablakon... és akkor... és akkor már föl is zengett a kantáta, száguldott a város fölött, mintha bérház-nagy hegedűk, hegy-nagy dobok, óriás csimpolyák és világnagy cimbalmok szóltak volna...

- És letépte a házaink tetejét, szétrepegette a gyümölcsfáinkat, betördelte az ablakainkat, fölszakította az utcáink kövezetét...

Már moccan a tömeg, hogy Violinra rontson, de akkor távolról döndülések. Rohant feljük az elszabadult kantáta. Döbögtek a hegy-nagy dobok, sírtak a bérház-nagy hegedűk, süvítettek az óriás csimpolyák, zengtek a világnagy cimbalmok. Az emberek összezsugorodtak, lelapultak a földre. A kantáta megzengette a háztetőket, csavargatta a fák koronáját. Aztán újra az a szelíd, világot simogató hang. Az emberek gerince megbizsergett. A hangok az ég felé csaptak, felsírtak, lassan-lassan távolodott Violin elszabadult kantátája, száguldott a világ valamelyik másik sarka felé.

Csend lett.

Egy darabig senki sem ocsúdott, mintha még mindig zengene a döbbenetes muzsika. Berzsián törte meg a csendet.

- Hazudsz! - mondta Violinnak. - Ez nem a te kantátád!

- Már hogyne volna az enyém. Csak megismerem.

- Az nem létezik - dúlt-fült Berzsián. - Éppen a te kantátád fog elszabadulni és száguldozni a világ fölött! Naná! És akkor az én jobbladám közül miért nem szabadult el egy sem? Azt mondd meg, miért?!

- Nem tudom, Berzsián - mondta halkán Violin, a fülrepszto csudazenész.

A tömeg magához tért. Már megszabadultak a kantáta súlyától, újra dühösek voltak.

- Akkor hát te voltál! A te kantátád rémített és pusztított itt! - kiáltozták.

- Mit pusztított? - kérdezte harciasan Zsebenci Klopédia. - Azt mondjátok meg, mit bántott ez a kantáta?

- Leszedte a házak cserepeit! Szétrepegette a fákat! Betördelte az ablakokat!

- Úgy van! Börtönbe az átkozott zenésszel! - zúgta a tömeg.

Megragadták Violint.

- Engedjétek el! - Klopédia és Sróf mester megpróbálták kiszabadítani Violint, de félrelökdösték őket.

- Engedjétek el! - kiabálta Klopédia. - Hiszen egyetlen ablakot sem tört be a kantátája, egyetlen cserepet se szedett le a házokról, egyetlen fát se repesztett ketté! Láthattátok a saját szemetekkel.

- Csönd! - mordultak rá, és vitték Violint.

Zsebenci Klopédia odafutott az ablakban ácsorgó Berzsiánhoz.

- Segíts rajta, Berzsián! Nagyon kérlek, segíts rajta!

Berzsián meg se moccan.

- De hiszen láthattad, hogy semmit sem rontott el a kantátája. Nem tépett, nem tört, nem zúzott. Egyszerűen csak szép volt. Nem hallod?!

- De igenis tépett, de igenis tört, de igenis zúzott - sziszegte Berzsián.

Ámulva, tágra nyitott szemmel nézett rá a locska-fecske Zsebenci Klopédia.

- Berzsián, nem ismerek rád - suttozta. - Hiszen a te villámaid téptek, a te viharaid törtek, a te átkaid zúztak.

Sróf mester karon fogta Klopédiát.

- Ne könyörögj a megátalkodottnak - mondta neki. - Gyere, menjünk. Csak hadd fájjon a szíve.

- Kinek a szíve fáj?! Fafejúek! Csak menjetek, nincs szükségem rátok! - morogta Berzsián, és puff, bevágta az ablakot.

A vadszamar! A makacs öszvér!

Nézte, ahogy Klopédia és Sróf mester lassan távolodik. Klopédiának a hátáról is látszott, hogy sír. Sróf mester meg vigasztalta.

És most egy durranás hallatszott, tudhatta Berzsián, most csapták rá a börtönajtót Violinra. De meg se moccan. Csak állt mozdulatlanul a bezárt ablak mögött. Nézte az utcát. Nicsak! Eltűntek a loncsos disznóparéjok, a fölszagotott kövezet elsimult, helyükre álltak a kövek, mint a katonák, a villámsújtotta fák sebei beforrtak, kizöldültek, meghúsosodtak a hervadni készülő, meggyötört levelek. Mi történt itt? De válasz helyett Berzsián összehúzta magát. Mert hiszen jól tudta, mi történt. Violin kantátája gyógyította meg a fákat, Violin kantátája hegesztette be a sebeket.

- Gyerünk, Berzsián, menj oda, mondd meg nekik. Nem rontott ez a kantáta, nem tépett, nem zúzott. Gyógyított! Gyerünk, Berzsián! Szabadítsd ki Violint! - mondta magának Berzsián.

De meg se moccan.

A vadszamar! A makacs öszvér!

Virágkoldusok

Berzsián költő beburkolózott. Pokrócba, csendbe, szobája dermesztő hidegébe. Kucorgott recsegő rugójú fotelja mélyén.

- Elhagytak. Elhagytak engem a bajban - motyogta.

Lelke mélyén arra számított, hogy néhányszor elismételgeti ezt a mondatot, és feldühödik tőle. S ha már feldühödött, bármi történhet. Mert ugye csak elordít valamit...

De nem dühödött fel. Csak a félelem, csak a szomorúság.

- Mert az az igazság - mondta magának -, hogy te hagytad el őket. Rútul cserbenhagytad a barátaidat. Semmirekellő, oktondi, széllébélt, fölfuvalkodott kapcabetyár voltál.

Így oktatta magát Berzsián. És félelemtől görnyedezett, bánattól kornyadozott, hidegtől diderészett.

A barátai meg? Hol is lettek volna? Persze hogy ott. A Hörpentő nevű szörpöntőben, ahol kilencvenkilenc-féle szörpöt mért Vinkóci Lőrinc korcsmáros az igen tisztelt publikumnak. Ott ültek Berzsián költő barátai egy kecskelábú asztal mellett. Ők voltak a publikum. És könnyen meglehet, hogy igen tiszteltek is voltak, de hogy jókedvűek nem, az biztos. Lógatta az orrát mind a három. Mármint a locska-fecske Zsebenci Klopédia, Violin, a fülrepezető csudazenész meg az aranykezű Sróf mester. Nem fecsegett, nem locsogott Klopédia, a fülrepezető zenésznek nemcsak az orra, a füle is lógott, Sróf mester meg tétován babrikált az arany kezével. Annyit se mondtak, hogy mukk.

Nem is csoda, mert mint egy láthatatlan darázs, ott dingett-döngött körülöttük a kérdés: Mit csinálhat most Berzsián? De ki nem mondta volna egyikük sem, mert ami igaz, igaz, más láthatatlan darázsok is döngécseltek ottan. Az egyik azt döngécselte, hogy cserbenhagyott benneteket Berzsián, a másik, hogy Berzsián egy semmirekellő, oktondi, széllébélt, fölfuvalkodott kapcabetyár. A harmadik meg, hogy megérdemli a sorsát Berzsián, csak savanyodjon, keseredjen, aszalódjon. A negyedik meg, hogy mégsem olyan rossz fiú az a Berzsián. Az ötödik meg: hagyta Violint börtönbe zárni. A hatodik meg... Sohasem érünk a végére ennek a darázshadseregnek, abba is hagyom a felsorolást. Elég az hozzá, hogy egyik darázs így, másik darázs úgy. De inkább így - sokkal több láthatatlan darázs döngécselt Berzsián ellen, mint mellette.

Nem is állhatta tovább Violin, odamorrant a darázsok közé:

- Úgyse tehetett volna értem semmit. Mindenféleképpen börtönbe zártak volna. Meg aztán másnap amúgy is kiengedtek.

Megdobbant ám a locska-fecske Zsebenci Klopédia szíve! Lám csak, Violin Berzsián költő védelmére kelt. Éljen. Már mondani is akarta, hogy akkor, nosza, látogassák meg Berzsiánt, de közben lopva Sróf mesterre pillantott. Ajaj. Sróf mester arany keze abbahagyta a babrikálást, és puff, nagyot csapott a kecskelábú asztalra.

„Rettenetes - gondolta Zsebenci Klopédia -, Sróf mester már megint ragaszkodni fog az igazsághoz.”

És ebben nem tévedett. Sróf mester ragaszkodott.

- Lehet, hogy nem tehetett volna értem semmit - emelte fel az ujját -, de meg sem próbálta. Úgy becsapta az ablakát, mint a pinty!

Hát ez igaz. Becsapta. Be bizony. Klopédia egy sötét pillantást küldött Sróf mester felé. Szörnyűségesek ezek az igazsághoz ragaszkodó emberek. Mindig csak az igazság, az igazság. Az ördög bújjon bele.

Sróf mester feszengett a székén, újra kezdte a babirkálást arany kezével, s arra gondolt, hogy milyen szörnyűséges mindig az igazsághoz ragaszkodni. „Mennyivel könnyebb lenne az életem - gondolta -, ha nem ragaszkodnék ilyen fenemód az igazsághoz. Odamennék ahhoz a gézengúzhoz, a vállára ütnék, és azt mondanám neki, mi újság, pajtikám.” De csak megrázta a fejét. Nem tágitott. Ragaszkodott tovább. Mit tegyünk, ilyen ember volt Sróf mester. Nem árt, ha vannak ilyen emberek.

Így aztán nem is sokáig bírták együtt. Fölálltak nagy szomorúan a Hörpentő asztalától, s hárman háromfelé.

Nagy búsán bandukolt hazafelé Sróf mester. És még nagybúsabban Violin, a fülrepesztő zenész. De legeslegnagyobb búsában a locska-fecske Zsebenci Klopédia. Fölnézett a gomolygó, komorló téli égre, és azt gondolta magában: „Még szerencse, hogy az ég is ilyen búbanatos. Összeillünk.” Csakhogy a komorló, gomolygó téli ég nem akart ám a világ végéig búbanatos lenni. Esze ágába sem jutott. Mert, nicsak! Elszállingózott egy jókedvű fehér pihe a búbanatos Klopédia orra előtt. Aztán egy másik. Egy meg éppen a szeme pillájára. Egyszeriben nagy, fehér vidámság özönlötte el a várost. Földbe gyökerezett Zsebenci Klopédia lába, és búbanat ide, búbanat oda, nagy boldogan elkiáltotta magát:

- Esik a hó!

Mi az, hogy esett?! Szakadt, özönlött. Táncolt a sok hópehely, Klopédia hallani vélte boldog, önfeledt kiáltásaikat. Nesze neked, búbanat!

Klopédia kitárta a karját, magához ölelte a havas járdát, a hóval fölészerezett fákat, a hósapkás házakat.

- A búbanatot kiverték a birodalomból az egyesített hóhadak - kiabálta.

És már meg is fordult. Futott. „Mit nekem Sróf mester, az igazság bajnoka - gondolta magában -, amikor esik a hó.” És már bent is volt Berzsián udvarában, még a havat sem verte le a lábáról, már az előszobában kopogott a cipője sarka. És már be is libbent a szobába. Azt akarta kiáltani, hogy „Berzsián, esik a hó!”, de a bebugyolált költő látványa úgy hatott rá, mint egy puska lövés, a libbenés összetört, mozdulatlanul állt Klopédia, szorongatta az ajtókilincset.

Sisegett a csend, Berzsián tompa, fénytelen szeme Klopédiára meredt.

- Ki az? - kérdezte.

- Hogyhogy ki az - rebegte Klopédia -, nem látod, hogy én vagyok.

- Isten hozott, Klopédia - mondta bizonytalanul Berzsián. - Kérdezhetek valamit?

- Hát persze - mondta ijedten a lány.

- Mondd, Klopédia, világos van?

- Világos? - csodálkozott Klopédia. - De hiszen vakít a hó! Nézz ki az ablakon, Berzsián, esik a hó!

Most szabadult ki Klopédiából az ajtóba tervezett mondat.

Zengett boldogan, körülszárnyalta a szobát. De le is hullott szárnyaszegetten az egyik sötét sarokba, mert Berzsián ahelyett, hogy az ablak felé fordult volna, azt suttogta:

- Sejtettem.

Nagyon baljóslatú volt ez a „sejtettem”.

- Mit sejtettél? - kérdezte Klopédia.

De válasza már nem volt idő, mert kintről valami kis kapirgálás, mintha egy egér... nem, mégsem egér, ez annál hangosabb, talán kutya? Na de kutya se, mert kopog a cipője. Ez meg ki? Szép lassacskán megmozdult a kilincs, szép lassacskán kinyílt az ajtó, ott állt teljes életnagyságban Violin, a fülrepesztő csudazenész.

- Szervusz, Berzsián - motyogta -, gondoltam... izé... esik a hó.

- Csukd már be az ajtót - mordult rá Klopédia -, bejön a hideg.

Violin képe felderült, most vette csak észre Klopédiát.

- Á, te is itt vagy!

- Nem érted, hogy bejön a hideg!

- Inkább kimegy - mondta Violin. - Olyan hideg van itt, mint egy jégveremben. Berzsián, miért nem fűtesz?

Berzsiánra tévedt a tekintete, aztán Klopédiára, megint Berzsiánra. Valami itt nincs rendben. Valami nagyon nincs rendben. Megijedt Violin.

- Várjatok csak, mindjárt befütök - motyogta, s már ment is a konyhába, zörömbölt a fűsládában.

Téruilt-fordult, csörgött a gyufásdobozzal, fújta teli tüdővel, egy-kettő, sziszerezett a tűz Berzsián kályhájában. De a nyomasztó, ólmos csendet csak növelte a sziszerezés. Sehogy sem értette Violin ezt a baljóslatú csendet. Talán Sróf mester miatt?

- Az már igaz - mondta. - Ha Sróf mester megtudja, hogy idejöttünk, szépen a nyakunk közé csördít... De hát hogy lehet ilyenkor rendíthetetlenül ragaszkodni az igazsághoz? Hiszen esik a hó! Nem igaz, Berzsián?

- Mondd, Violin - szólalt meg ekkor síri hangon Berzsián -, világos van?

Violin fölegyenesedett a kályha mellől, megrendülten bámulta Berzsián elrévedő, fénytelen szemét. Összeszorult a szíve.

- De hiszen vakít a hó... nem látod? - Klopédiára kapta a tekintetét. - Klopédia, rohanjunk Sróf mesterért. Gyerünk.

Kint meg kipp-kopp, csissz-csossz. Jött valaki. Nyikordult az ajtó, ott állt maga Sróf mester. Megköszöri a torkát, és azt mondta:

- Mi újság, pajtikám?

A kályha felől mintha vihogást hallott volna. Arra rebbent a tekintete. No lám, ezek már itt vannak. Gyorsan szigorú ábrázatot öltött és elzenegte:

- Nem mintha megfeledezném az igazságról! Rútul cserbenhagytál bennünket. Semmire-kellő, oktondi, széllébelelt, fölfuvalkodott kapcabetyár voltál. - Majd sokkal szelídebben hozzátette: - De most esik a hó.

Elhallgatott, Berzsiánra bámult. Az ő szívét is összeszorította a félelem.

- Mondd, Sróf mester - kérdezte halkán Berzsián -, tényleg világos van?

Sróf mester közelebb lépett, nézte, nézte Berzsián szemét.

- Berzsián, ne bolondozz!

Pedig tudta, hogy nem bolondozik.

- Megvakultam - mondta ki Berzsián.

- De hát hogyan, mitől? - ordított fel Violin.

- És mi meg hagytuk itt vakon szenvedni! Feléje se néztünk - sírt fel Klopédia.

- Ne ordítozzatok - szólt rájuk Sróf mester. - Mondd el, hogy történt!

- Az éjszakák - motyogta Berzsián.

- Miféle éjszakák?

- Itt ültem megátalkodottan, fortyogott a dühöm.

- Vettük észre - kottyantott közbe Zsebenci Klopédia.

- Sajnos. Ne haragudjatok - mondta Berzsián.

- Mi volt az éjszakákkal? - sürgette Violin.

- Biztosan láttátok már - mondta Berzsián -, ahogy az erdő felől beoson a városba az éjszaka. Először a kertek sötét zugait foglalja el. Aztán a szűk utcákat. Lassan elsötétíti a tágas tereket is, ráül a kémények tetejére.

- Persze hogy láttuk - mondta Sróf mester. - Ez a világ rendje. Nappalra éjszaka, éjszakára nappal.

- De ami velem történt, az már nem a világ rendje - kesergett Berzsián. - Mert ugye az éjszaka belopózkodik az ablakon, egy kicsit elmotogtat a szobában, és sutty, be az ember szemén, az ember megtelik sötétséggel.

- Aztán reggel meg jön a fény - mondta Zsebenci Klopédia -, a sötétség, sutty, ki az ember szemén, a fény meg sutty be!

- Hát persze - bólított Berzsián -, rendes körülmények között. De én az egyik reggel érzem ám, hogy nagyon nehéz a lábam. Mintha mázsás súlyok húznák. Egész nap azon gondolkodtam, mi lehet? Rám is esteledett, rám is éjszakállott. A sötétség sutty be a szememen. Reggel meg, ajaj, már nem csak a lábam volt nehéz, olyan volt, mintha derékig ólommal lennék teli.

- Te úristen - kiáltott föl Violin -, nem ment ki belőled egészen a sötétség.

Berzsián szomorúan bólogatott.

- Ne is mondd tovább - szólt közbe ijedten Zsebenci Klopédia -, mert harmadnap ugye már mellig ért benned a sötétség?

- Nyakig - mondta keserűen Berzsián.

- Ami azt jelenti - emelte fel az ujját Violin -, hogy ma reggelre egy picikét se jött ki belőled a sötétség. Tele vagy sötétséggel a talpadtól a fejed búbjáig. Azért nem látsz.

- Hát - mondta Berzsián -, ha igazat beszéltek, és már tényleg reggel van, akkor bizony könnyen meglehet.

- Reggel?! - mondta méltatlankodva Sróf mester. - Berzsián, már elmúlt dél. Minden ragyog odakint. Esik a hó.

- Akkor nincs mese - mondta elszontyolodva Berzsián -, tele vagyok sötétséggel.

Tanácsstalanul nézett egymásra a három jó barát.

- Jajistenem, most micsináljunk? - suttogta ijedten Klopédia.

De akkor felcsillant Violin szeme.

- Nincs itt baj egy se, Berzsián! Előbb-utóbb úgyis dühbe gurulsz, kiabáld akkor azt, hogy takarodjon ki belőled a sötétség.

- Azt hiszed, magamtól nem jutott eszembe - szomorkodott Berzsián. - De az a baj, hogy nem tudok dühbe gurulni. Csak félek. Minél jobban szeretnék dühös lenni, annál jobban szorongat a félelem. Érzem én, hogy soha többé nem láthatom az arcotokat.

- Nem mintha az utóbbi időben olyan kíváncsi lettél volna az arcunkra - mondta epésen Sróf mester.

- Most igazán nincs itt az ideje a prédikációknak - mérgelődött Zsebenci Klopédia. - Inkább ezen a szerencsétlenül segítsünk, nem ülhet itt vakon ítéletnapig.

- De hát hogyan segítsünk? - morgott Sróf mester. - Egyikünk sem szemorvos.

- Akkor hívjunk gyorsan egy szemorvost - mondta Violin.

- A szememnek semmi baja - jelentette ki Berzsián.

- De amikor nem látsz!

- Akkor se a szememmel van baj, a sötétséggel van baj.

- Akkor meg egy sötétségorvos kell - mondta gyorsan Violin, de csak annyit ért el vele, hogy Klopédia is meg Sróf mester is szemrehányóan nézett rá.

- Jó, jó, ne haragudjatok, csak hirtelenében a nyelvemre jött - védekezett Violin -, tudom, hogy sötétségorvos nincs... de talán valami sötétségizé... mondjuk sötétségszakértő... az esetleg van.

- Sötétségszakértő! - horkant fel Sróf mester. - Miket nem tudsz kitalálni?!

De Zsebenci Klopédia a homlokára ütött, és hohózni kezdett.

- Hohó! Hohó! - kiabálta. - Eszembe jutott!

- Mi jutott eszedbe?

- Nem mi, hanem ki. Áttentő Redáz jutott eszembe.

- Az ám! Áttentő Redáz - kiáltott fel boldogan Violin is -, na ugye, hogy mégis van sötétségszakértő!

- Nem kedvelem Áttentő Redázt - mormogta Sróf mester.

- Akkor is! Ki tudna tanácsot adni Berzsiánnak, ha ő nem?!

- Ki az az Áttentő Redáz? - kérdezte gyanakodva Berzsián.

- Rohanunk Áttentő Redázért! - kiabált Klopédia. - Gyere, Violin!

Meg sem várták Sróf mester beleegyező bólintását, kivágtattak az ajtón.

- Ki az az Áttentő Redáz? - ismételte meg a kérdést Berzsián.

- Egy rossz arcú alak - mondta kedvetlenül Sróf mester. - Hétppróbás gazembernek látszik. Tele van sötétséggel.

- Hogy mondd? - villanyozódott fel Berzsián. - Tele van sötétséggel?
- Mi az, hogy tele?! Fölösen tele van.
- És lát?
- Mint a sas.
- Akkor nem létezik, hogy tele van sötétséggel - szontyolodott el Berzsián.
- Mondom, hogy fölösen! - bizonykodott Sróf mester. - Képzeld, a múltkor bejött a Hörpentőbe egy sötét szemüveges, rossz arcú alak. Horgas orr, mindent lefitymáló, összeszorított keskeny ajkak, elálló, hegyes fül.
- Ő volt Áttentő Redáz?
- Ő, csak akkor még nem tudtuk, kicsoda. Keménykalap volt a fején, s úgy kalapostul odatelepedett az egyik asztal mellé.
- Nem vette le a kalapját?
- Nem az. Pedig jól tudod, hogy ez a Hörpentőben nem szokás. Aki oda bejön, köszön és leveszi a tökfedőjét. Na, gondolhatod, röpködtek a megjegyzések, hogy talán veréb van a kalapja alatt, meg hogy talán az erdőben nevelkedett, a fene a fölfuvalkodottjába. Amikor már elég nagy volt a ricsaj, felénk fordult és azt mondta: „Uraim, az önök érdekében tartom a fejemen a kalapom.” Na, több se kellett! Még hogy a mi érdekünkben! Már valaki föl is állt, hogy nyakon vágja az istenadtát, mire ő a legnagyobb nyugalommal azt mondta: „Na jó, ha annyira akarják, akkor leveszem.” És levette a keménykalapot.
- Sróf mester elhallgatott, idegesen megrándult az arca, a ráncai föl s le tekergöztek, majd le és föl. Igen szerencsétlen ábrázatot öltött Sróf mester, ha Berzsián látta volna, bizonyára nem tudja mire vélni. De nem látott, így csak a csöndet nem tudta mire vélni.
- Ott hagytad abba, hogy levette a kalapját - mondta.
- Igen - mondta Sróf mester, és a ráncai továbbra is tekergöztek. - Képzeld, a kopasz koponyája tintafekete volt. De csak egy szempillantásra láttuk, mert azon nyomban lilásfekete sugarak áradtak szét a fejéből, és két másodperc alatt megtöltötték a Hörpentőt. Töksötét lett. Az orrunk hegyéig sem láttunk. Déli tizenkettőkor.
- A fejéből jött a sötétség?
- Abból hát... Egy darabig csönd volt, aztán valaki megszólalt, és kérlelni kezdte, hogy tegye föl a kalapját. De nem tette föl azonnal, megvárta, míg mindenki könnyögőre fogja. Akkor aztán nagy kegyesen a fejébe nyomta a keménykalapot. A sötétség, mintha elválták volna. Újra világos lett. Csak tartsa a fején nyugodtan, motyogtuk neki, és arra gondoltunk, hogy egy percig sem maradunk vele egy fedél alatt, sipirc haza, de ő előbb meggondolta, fölállt nagy gúnyosan, meghajolt felénk, és azt mondta: „Áttentő Redáz vagyok. A viszontlátásra.” Megemelte a kalapját. És arra a pillanatra, amíg nem volt a fején a kalap, megint sötét lett...
- Őérte szaladt Violin meg Klopédia? - kérdezte szomorkásan Berzsián.
- Őérte - válaszolta ugyanolyan szomorkásan Sróf mester.
- Na épp egy ilyen éjfejú, százszorjajnekünk segít majd rajtam!
- Sróf mester izgatottan közbeszólt:
- Hallgass! Jönnek.

- Jó napot, jó napot - köszönt Áttentő Redáz -, ha megengedik, a kalapomat a fejemen tartom.

- Persze, persze, csak tessék - zengte a három jó barát beijedt kórusa. Berzsián meg hallgatott. Nem tetszett neki Áttentő Redáz hangja. Nem is csoda, mert karistolós, recsegős, horzsolós, reszelős hangja volt Áttentő Redáznak.

- Hát akkor... egyszóval... a barátunk - dadogott Sróf mester. - Úgy gondoltuk, hogy ön ért a sötétséghez.

- Értek egy-két dologhoz - mondta rátartian Áttentő Redáz, és Berzsián felé fordult. - Ön lenne hát a híres Berzsián költő. Gratulálok. Olvastam egypár jobbladáját. De meg kell mondanom, hogy az a ramazúri, amit az utóbbi hónapokban rendezett, az minden költészetnél többet ér.

- Miféle ramazúri? - kérdezte megszeppenve Berzsián.

- Hát a villámcsapások, viharok, lábtörések, lángra lobbanó szakállak!

Áttentő Redáz köszörűkő hangja átszellemült, hallhatta, aki hallotta, hogy igazán csodálja Berzsiánt.

Berzsián meg szégyenkezett.

- Beszéljünk inkább a sötétségről - mondta gyorsan. - Tele vagyok sötétséggel. Meg tudna gyógyítani?

Áttentő Redáz izgatott lett, gyors, hadaró hangon magyarázni kezdett Berzsiánnak.

- Mi az, hogy gyógyítani?! Azt kell meggyógyítani, akiben egy csepp sötétség nincs!

- Nono - mondta Berzsián.

- De igenis - folytatta Áttentő Redáz, most már tudomást se vett róla, hogy Sróf mesterék is a szobában vannak -, ez csak a fejlődés kezdete. Az csak átmeneti, hogy nem látsz. Még egy-két vihart kell támasztanod, pár lábtörés jobbra, pár lábtörés balra, s akkor már annyira megtelsz sötétséggel, hogy ha leveszed a kalapod, sugárzik a fejedből az éjszaka, és minden koromsötét lesz körülötted. S akkor már látsz is! Még sötétben is látsz. Érted?

- Na ne - nyöszörgött Berzsián, s aztán eszébe villant a mentő ötlet: - Sohasem viselek kalapot.

- Ugyan már! Majd kapsz tőlem egyet. Nekem van öt is.

- Hallod, már tegezi - súgta ijedten Klopédia Violinnak.

- Rossz jel - súgta vissza Violin.

Sróf mester megköszöri a torkát.

- Csak azt szeretném mondani, hogy Berzsián egyáltalán nem akarja, hogy sötétség áradjon a fejből.

- Miért szólsz bele?! - recsegett Áttentő Redáz. - Mi az, hogy nem akarja! Képzeld, Berzsián, amikor mind a ketten levesszük a kalapunkat, az egész világ elsötétül. Gyönyörűség lesz!

- Akkor inkább maradjak vak örök életemre - mormogta Berzsián.

Sróf mester megkönnyebbülten fölsóhajtott, Áttentő Redáz meg ráreccsent Berzsiánra.

- Mit mondtál?

- Nem akarom, hogy sötétség áradjon a fejből.

- Akkor maradj csak vak! - dühöngött Áttentő Redáz, és megindult az ajtó felé. De az ajtó előtt megtorpant. Gondolkozott.

- Van még egy lehetőség - mondta mézesmázosan.

- Micsoda? - kérdezte gyanakodva Berzsián.

Áttentő Redáz megfordult, visszament a szoba közepére.

- Lakik itt a város szélén egy lány. Ismeritek?

- Mi a neve? - kérdezte Zsebenci Klopédia.

- Dideki - mondta Áttentő Redáz. - Egy kimustrált vasúti teherkocsi a háza. A kertje napraforgószárral van bekerítve.

- Sose hallottunk róla - mondta Sróf mester.

- Hát akár hallottatok, akár nem - folytatta Áttentő Redáz -, ott lakik. De nem is ő a fontos. Van neki egy fekete, loboncos kutyája.

- Puli? - kérdezte Violin.

- Puli, nem puli, nem tudom. Csak azt tudom, hogy ez a kutya a világ leggonoszabb kutyája.

- Harapós? - kérdezte Klopédia.

Áttentő Redáz gúnyosan Klopédiára pillantott.

- Harapós?! Sokkal rosszabb. Ha ez a kutya megtudja, hogy egy kisgyerek egyedül maradt otthon, besuttyan hozzá, és halálra ijesztgeti. Úgy bizony! Ha meg nem ijesztgeti őket, akkor a kezük ügyébe rakja a gyufát, hogy azzal játsszanak. És amikor fölgyullad a ház, boldogan bámulja, hogy bennég a kisgyerek. Ilyen ez a Ribizli.

- Kicsoda?

- Ribizli. Úgy hívják a kutyát... És ha a kisgyerekek kapnak egy szelet kenyeret vagy egy pohár tejet, akkor ez a Ribizli lecsap a levegőből, és elrabolja tőlük.

- Hogyhogya lecsap a levegőből? - kapta fel a fejét Sróf mester. - Kutyát mondtál, nem sast.

- Persze, hogy kutyát mondtam. Mert kutya. Csak tud repülni.

Mind a négyen ámulva hallgatták Áttentő Redázt.

- Borzasztó - mondta Zsebenci Klopédia -, ha már ilyen gonosz, legalább repülni ne tudna.

Berzsián is megszólalt.

- És az a lány, a gazdája, Dideki vagy mit is mondtál, nem tudja megfékezni ezt a gonosz kutyát?

- Ha tudná, se akarná. Mert éppen olyan gonosz, mint a kutyája. Egy boszorka ez a Dideki, semmi más!

- El kell pusztítani azt a kutyát! - kiáltotta Violin.

- Én már rég elpusztítottam volna - forgatta a szemét Áttentő Redáz -, de engem már ismernek, a közelükbe se engednek. Ha meglát a kutya, huss, szárnyra kap, s már hét határon túl jár. De rátok biztosan nem gyanakodnának. Szerezzétek meg nekem a kutyát, és én azonnal kiűzöm Berzsiánból a sötétséget.

- De hát hogyan tudnánk megszerezni?

- Ó, mi sem könnyebb annál. Elmentek Didekihez látogatóba...

- Beenged bennünket?

- Be hát. Még mézesmázoskodik is, majd meglátjátok. De ti ne higgyetek neki, csak a gonoszágát takargatja. A kutyáról egy szót se ejtsetek. Csak amikor eljöttek, és a kutya elkísér benneteket a sarokig, se szó, se beszéd, kapjátok el. Jó szorosan fogjátok, hogy a szárnyát ki ne tudja terjeszteni. És a száját azonnal kössétek be egy madzaggal. Hogy a vonyításával ne riogassa az embereket. Hozzátok ide Berzsián házába, kötözzétek össze, zárjátok be a kamrába. Majd érte jövök. És Berzsián abban a minutában, ahogy a kezemben lesz a kutya, visszanyeri a szeme világát.

- Minden csepp sötétség kimegy belőlem?

- Persze - mondta Áttentő Redáz. - Én megyek is. Ne tétovázzatok sokat, cselekedjétek!

Ezzel elment. Magára maradt a vak Berzsián meg három jó barátja. Igen haragudtak a gonosz kutyára. Szidták, hordták. Még ha nem is segítene Áttentő Redáz Berzsiánon, akkor is el kellene pusztítani azt a gonosz kutyát. Egyedül Berzsián volt egy kicsit tétova, nem volt annyira lelkes, mint a többiek.

- Látok én valamit - mondta halkan.

- Látsz? - kiáltott örömmel Violin, de Berzsián erre csak rázta a fejét gondterhelten, és nem is beszélt róla többet, hogy mit lát a vak szemével.

Összeszedelőzködtek, elindultak a város széle felé. Térdig gázoltak a hóban, az arcukat odatartották a hópihéknak. Még Berzsián is megvidámodott, pedig ő aztán semmit sem látott a hóesésből.

Klopédia meg Sróf mester Berzsiánba karolt, úgy vezették, Violin meg hol előttük, hol mögöttük ugrált, mint egy boldog kisgyerek. De egyszer csak mozdulatlaná dermedt valamennyi.

- Mi történt? - kérdezte Berzsián.

- Nem látod, hogy - kezdte Violin, de gyorsan észbe kapott -, ja persze hogy nem látod. Berzsián, ebben a kiskertben nyár van. Nézd csak, a tél közepén!

Megszólalt Sróf mester is meg Klopédia is. Mind a hárman egyszerre magyarázták Berzsiánnak, hogy mit látnak. Így aztán kicsit lassabban értette meg Berzsián, mit is látnak, de végül kihámozta a szóáradatból, hogy ott állnak egy kimustrált vasúti kocsni előtt. A kocsni ugyan kerekeken áll, a kerék meg síneken, de a sín éppen annyira hosszú csak, hogy egy vasúti kocsni ráfér. Különben nem vezet sehová. Kéménye is van a vasúti kocsinak, pöfögve jön belőle a füst, de ugye ebben nincsen semmi különös. Annál különösebb a tehervagonház kertje. Tenyéryi kertje van, az igaz, s ahogy Áttentő Redáz mondta: napraforgószárral van körülkerítve, de ami a kertben van, az egyenesen bámulatra méltó. Tele van viruló, nyíló virággal. A hó nem esik rá, pedig nincs fölötte más, csak a nagy, kerek ég. Tél ide, tél oda, Dideki virágok kertje mégis virul!

- Talán azért, mert boszorka. Talán azért tudja ezt a varázslatot, hogy télen is viruljanak a virágai.

Nem szólt rá egyikük sem, de mind a háromnak ugyanaz forgott a fejében: Ha egyszer boszorkány, miért virágot varázsol? Miért nem számarkórót? Vagy szerbtövist? Vagy királydinnyét?

- Na, gyerünk csak beljebb - mondta Sróf mester, és hahózni kezdett.

Nem kellett sokat hahózni, mert a harmadikra már nyílt is az ajtó, s a virágok között megjelent egy lány. Icinyke-picinyke lány volt, még Zsebenci Klopédiánál is egy fejjel alacsonyabb, pedig Klopédia sem volt éppen óriás. Vöröses haja volt a lánynak, és tejfehér arcbrőn gyönyörőséges szeplők virítottak.

- Vörös ember, vörös ló, vörös kutya egy se jó - sutyorogta Klopédia.

- Hallgass! - mordult rá Violin, és tátott szájjal bámulta a lányt. Mert az az igazság, hogy nagyon, de nagyon megtetszett neki.

- Isten hozott benneteket - mondta a lány. - Dideki vagyok.

- Én meg Sróf mester - motyogta Sróf mester.

- Violin - hajolt meg áhítattal Violin.

- Zsebenci Klopédia - sziszegte a foga között Zsebenci Klopédia.

- Ó, akkor te meg nyilván Berzsián vagy! - kiáltotta örömmel Dideki. - Gyertek be hozzám.

Kitárta a napraforgószerkerítés napraforgószerkapuját.

Odabent tejjel, kaláccsal és hecsedliszörppel kínálta őket, látszott, nagyon örül a vendégeknek. Elcsodálkozott, hogy Berzsián nem lát.

- Mikor a jobbladádat olvastam, eszembe sem jutott, hogy nem látsz. De hiszen a szívekbe látsz - mondta Dideki -, az mindennél többet ér.

Berzsián fölmordult, mint akit nyakon vágta. Nagyon szégyellte magát. Csak tömte magába a kalácsot, hogy meg ne kelljen szólalnia. Sunyított a másik három is, s lopva lesték a sarkokat, hol az a gyalázatos kutya. Az a gonosz Ribizli. De a kutya nem volt sehhol.

Aztán, hogy ne legyen olyan nagy a csend, megszólalt Sróf mester:

- Khm... hmm - kezdte -, nagyon megcsodáltuk a virágaidat. Hogyhogy neked télen is... hogyhogy nem fagnak meg?

- Ó, hát a kutya miatt. A kutya miatt kell a virág - mosolygott Dideki.

A négy vendégnek fagyos lett az arca.

- Van kutyád?

- Persze - mondta Dideki -, nagyon kedves kutya. Az igaz, van egypár rossz tulajdonsága, de azért nagyon kedves. Ribizlinek hívják.

- Aha - horkant fel Violin. - És most hol van?

- Biztos talált egy magányos gyereket - mondta Dideki, és közben - nézze meg az ember! - olyan ártatlan volt az arca, mint egy angyalé.

- Magányos gyereket? - szisszent fel Sróf mester.

- Persze - bólintott Dideki, s közben földerült az arca. - Nézzétek, már itt is van. Gyere be, Ribizli!

És sutty, az ajtón beosont egy fekete, loboncos kutya. Leheveredett, lihegett.

Zsebenci Klopédia rémulten bámulta. Te nagy ég, mit csinálhatott ez azzal a szegény magányos gyerekekkel. És bizony rémulten nézett rá Sróf mester meg Violin is. Az ő fejükben se járhattak külön gondolatok, mint Zsebenci Klopédiában.

- És miért kell ennek virág? - kérdezte ellenségesen Sróf mester.

- Mert különleges kutya - mondta Dideki.

„Tudjuk” - gondolta morcan a négy vendég.

Dideki folytatta:

- Virágillattal táplálkozik.

Na, bámultak egy nagyot.

- Semmi mást nem eszik?

- Nem.

- Kenyeret se? - gyanakodott Violin.

Dideki rázta a fejét.

- Tejet? - rukkolt elő a kérdéssel Sróf mester.

Dideki nevetett.

- Csak virágillatot. De hiszen az a nagy bánata - nézett szeretettel a kutyájára -, hogy nem ehetik velős csontot, mint minden más rendes kutya.

- Akkor már értem ezeket - mondta Sróf mester, és a polcra mutatott. Egy nagy polc állt a hátsó falnál, rogyásig megrakva gondosan lecelofánózott befőttesüvegekkel. Csakhogy a befőttes-üvegekben nem volt semmi.

- Azt gondoltad, üresek? - nevetett Dideki. - Virágillat van bennük. Ínséges időkre. Ha netalántán valami baj érné a kertet meg a virágokat.

Ribizli közben kisuttyant az ajtón, „jaj, egy pillanat” kiáltotta Dideki, és utánament.

- Lehet, hogy Áttentő Redáz hazudott - mondta gyorsan Violin -, és ez a kutya nem is gonosz.

- Azt is mondta róla, hogy repülni tud - toldotta meg Zsebenci Klopédia -, pedig nem is repül.

- Nono - mondta Sróf mester -, nézzetek csak ki az ablakon.

Egyszerre nagy csend lett.

- Mi az? - kérdezte Berzsián. - Miért hallgattatok el?

- Repül - suttogta Klopédia.

Bizony, a kutya kiterjesztett szárnyakkal röpködött a virágok fölött. Szagolgatta őket.

Úgy látszik, megéhezett.

- Mégiscsak igaz - mondta gyászos hangon Violin. - Áttentő Redáz nem hazudott.

Mély csönd lett a kiszuperált teherkocsiban. Akkor is mély csönd volt, amikor Dideki vissza-jött.

- Mindig csak liliom meg tearózsa - mondta. - Aztán elrontja nekem a gyomrát. A diétásat bezeg nem szereti. Se dália, se muskátli! Majd adok én neki...

Elhallgatott, ijedten nézte a vendégeit.

- Mi az, megbántottalak benneteket valamivel?

- Á nem, nem - mondta sietve Sróf mester. - Csak túl sokáig maradtunk. Indulunk is. Nem zavarunk tovább.

- Egyáltalán nem zavartatok - mondta szomorúan Dideki. - Nagyon örültem, hogy eljöttetek. És gyertek el máskor is.

Elbúcsúztak.

- Ribizli majd elkísér benneteket a sarokig - mondta Dideki. - Gyere Ribizli, kísérd el a vendégeket.

A kutya odalebbent melléjük a virágok fölül, összecsukta szárnyát, és megindult velük a sarok felé.

Puff, a saroknál rávetették magukat. Meg se mukkant, meg se nyikkant Ribizli, már össze volt kötözve. Futottak vele hazafelé.

- Majd adunk mi neked, gyerekeket ijesztgetni - mondta dühösen Sróf mester.

A kutya meg nyüsztetett, nyöszörgött, mintha mondani akarna valamit. De nem törődtek a nyöszörgésével. Bedobták a kamrába, rázárták az ajtót.

Lehuppantak Berzsián szobájában, fújttak. Várták, hogy jókedvük lesz. De nem lett.

- Mintha... mintha az a kutya mondani akart volna valamit - mondta Berzsián.

- Az hiányzik, hogy beszélni is tudjon - morgott Violin.

- A gaz ördögfattyá - mondta Zsebenci Klopédia. - Majd Áttentő Redáz elveszi tőle a kedvét, hogy gyerekekkel gonoszkodják!

- Arról nem beszélve - tette hozzá Violin -, hogy belőled meg kiűzi a sötétséget. Újra látni fogsz.

Berzsián szomorúan ült a foteljában. Nem szólt.

- Neked meg mi bajod? - kérdezte Klopédia. - Ahelyett, hogy boldog lennél. Hiszen újra látsz majd! Hallod, Berzsián.

- Nagyon kedves kutyának látszott - mormogta Berzsián.

- Hiszen nem is láttad!

- Akkor is nagyon kedves kutyának látszott.

Elhallgattak. Lehorgasztották a fejüket. Mert tényleg kedves kutyának látszott. Ők ráadásul *látták* is, hogy annak látszik. Ültek, nagy némaságban. És ekkor kintről, a téli éjszakából egy vékonyka hang.

- Figyeljete csak - mondta Berzsián.

- Valaki sírdogál - mondta Klopédia.

Bizony, valaki keservesen sírdogált kint a havas, hideg téli éjszakában.

Sróf mester odaugrott az ablakhoz. Kitérta. A fénynyaláb egyenesen a járdára esett, arra a picike lányra, aki ott sírdogált. Didekire.

- Jaj, ti vagytok? Nem láttátok a kutyámat? Elveszett Ribizli. Ribizli, hol vagy?!

- Egyet se sajnáld azt a gonosz kutyát. Örülj neki, hogy elveszett - reccsent rá Sróf mester.

- Még hogy Ribizli gonosz kutya?! Tudod te, mit beszélsz? Mit gondolsz, ki keresi fel a magukra hagyott, síró kisgyerekeket, ki mókázik nekik addig, amíg el nem mosolyodnak? Ribizli, ha nem tudnád. És ha egy kisgyerek elejti a vajjas kenyerét, ki ügyel rá, hogy ne a vajjas felére essen? Ribizli, ha nem tudnád. Mi lesz szegény kisgyerekekkel Ribizli nélkül? Biztos az az átkozott Áttentő Redáz csalta törbe. Az éjfejú százsorjajnekünk.

- Azt mondd, hogy Ribizli szereti a kisgyerekeket? - kérdezte Sróf mester, és bizony nagyon viszketett a feje búbja.

- Hát nem tudtad? Hát nem azért látogattatok meg?

Berzsián föluggott, odatapogatódzott az ablakhoz.

- Gyere be, Dideki - mondta.

- Meg kell keresnem Ribizlit - mondta Dideki.

- Nálunk van. Mi raboltuk el - mondta szégyenkezve Berzsián.

Dideki beszaladt Berzsián házába, mentek egyenesen a kamrába. Kioldozták Ribizlit.

- Balfácánok - mondta Ribizli, amikor leoldozták a szájáról a madzagot.

- Te tudsz beszélni? - ámuldozott Klopédia.

- Tudok hát, ha hagynak - mormogott. - Biztos Áttentő Redáz tanácsolta nektek, hogy kössétek be a számat.

- Ő - mondta Violin -, mert hogy nagyon vonyítasz majd.

- Vonyítok?! Mert különben el tudtam volna mondani az igazat. Hogy ő milyen gonosz fráter, és mennyire utál minden jószívű embert. A jószívű kutyákról nem is beszélve... Dideki, légy szíves, dörzsölj meg egy kicsit, nagyon elzsibbadtam a kötelektől.

Dideki megdörzsölgette, Sróf mester is segített neki.

- Ne haragudjatok ránk - kérte őket Berzsián. - Miattam történt az egész. De inkább maradjak vak egész életemben. Legalább nem kell soha meglátnom azt a gaz Áttentő Redázt.

- Az ám, Áttentő Redáz - mondta Ribizli. - Nehogy azt higgyétek, hogy ennyiben hagyja a dolgot. Nem ismeritek még igazán.

- Én annyira félek - suttogta Dideki -, nagyon kérlek, kísérjete bennünket haza.

Nosza, elindultak, de rossz sejtelmek gyötörték valamennyiüket.

Hát bizony nem ok nélkül.

- Jaj, a kert! - kiáltott Dideki, amikor a kerthez értek.

A sötétben is jól láthatták, mi történt.

- Összetiporta a virágokat, ugye? - rémült meg Berzsián.

Abból, hogy nem válaszolt senki, megértette, hogy össze bizony. A földre taposta Áttentő Redáz Dideki gyönyörű kertjét. A virágok összetört testtel, mint a halottak. Még nézni is szörnyűséges volt.

- Te vagy a legszerencsésebb - mondta Violin Berzsiánnak -, legalább nem látod.

De akkor Berzsián már sejtette a még szörnyűbb valót, és felkiáltott:

- A befőttek!

Rohantak a házba.

Berzsián nem tévedett.

Az illatbefőttek celofánjai kiluggatva, beszaggatva. Mind egytől egyig. Kósza, elenyésző illatfoszlányok úszkáltak a levegőben. Orgona, kankalin, tearózsa. De egy pillanat alatt szerte-foszlottak, nem maradt a kicsiny szobában semmi, csak a hideg, kegyetlen télszag.

- Most mi lesz velem! - sírt fel Dideki. - Éhen pusztul.

Egész éjszaka tanácskoztak, törték a fejüket. De nem jutottak semmire. Honnan vegyenek a legnagyobb télben virágot? Elmúlt másnap dél is. Még mindig semmi. Ribizli meg nagy szomorúan megszólalt:

- Éhes vagyok.

- Jaj, éhen pusztul - sápirozott Zsebenci Klopédia.

- Gyertek - kiáltott akkor Violin, és futásnak eredt.

Nyomában a többiek, vitték magukkal Berzsiánt is. Violin hazaszaladt, kihozta a hegedűjét, és mindannyiukat megtanította egy dallamra, Berzsián meg azonnal szöveget írt hozzá. Így hangzott:

Adjatok virágot,
mindegy, ha vágott,
mindegy, ha tépett,
Ribizli feléled.

És így énekelve, muzsikálva járták végig a házakat. Virágkoldusok lettek. Akartak nekik pénzt adni meg hurkát, kolbászt, szalonnát, de persze az nem kellett nekik. Csak virág. S ha hiszitek, ha nem, az emberek szívesen adták oda nekik a féltett leandereiket, fokföldi ibolyáikat, egy helyen még kaktuszvirágot is kaptak.

- Ez egy kicsit kesernyés - mondta rá Ribizli, de azért erőre kapott tőle, és aznap is megtette a dolgát: fölvidította a síró kisgyerekeket, vigyázott a földre pottyánó vajjas kenyerekre.

- Kihúzzuk így tavaszig - mondta boldogan Berzsián.

De nem tudták kihúzni, mert Áttentő Redáz akcióba lépett.

Odaszegődött a nyomukba, és amikor énekelni kezdtek, puff, levette a kalapját. Olyan sötét lett azonnal, mint egy úritök belsejében. Avagy Berzsián belsejében. Merthogy Berzsiánban is sötét volt.

Az emberek megrémültek. Csak annyit tudtak, hogy amerre ezek a muzsikáló virágkoldusok járnak, ott azonnal sötét lesz. Nem is engedték be őket sehova. Kiabáltak rájuk, dobálták őket, egy helyütt még rájuk is lőttek.

- Jaj, meneküljünk! - sikoltozott Zsebenci Klopédia.

- De amikor semmit se látok, sötét van - ijedezett Violin.

- Kapaszkodjatok belém - mondta Berzsián -, nekem úgyis mindegy, hogy sötét van-e vagy világos. Majd én elvezetlek benneteket.

És így történt, hogy a vak Berzsián vezette őket haza Dideki házába Áttentő Redáz sötétjében.

Ültek ott nagy szomorúan - közben világos lett, mert Áttentő Redáz a fejébe nyomta a kalapját. Tudták, ha kilépnek a házból, újra sötét lesz, Áttentő Redáz nem kegyelmez. Ribizli meg egyre fogyott, egyre erőtlenebb lett. Hevert csak a padlón, már a fejét is alig tudta mozdítani.

- Hagyjatok csak itt. Ne törődjetelem velem - sutogta. - Titeket nem bánt Áttentő Redáz, csak engem gyűlöl.

- És akkor mi lesz a síró, magukra hagyott kisgyerekekkel? - támadt neki Sróf mester.

- De hát mondd meg, mit csináljak? - sóhajtott erőtlenül Ribizli.

Berzsián nyaka vörösödni kezdett. Kivörösödött az arca is, szikrák pattogtak a homlokáról. Ijedten nézték: jaj, mi lesz?

Berzsián, a földühödött, vak Berzsián meg fölugrott, kiszaladt Dideki háza elé, és elkiáltotta magát:

- Legyen tele Dideki kertje virággal! Az egész utca legyen tele virággal. Az egész város! Nyíljatok ibolyák, bodzák, szarkalábak. Virítsatok estikék, tulipánok!

Mind kiszaladtak mellé, és látták, ahogy Dideki kertje megtelik virággal, az utcán a hóból kidugják a fejüket az ibolyák, tulipánok, szarkalábak, s virágba borultak a bodzabokrok is.

Csupa virág lett a hóval borított, téli város.

Ribizli kitámolygott a szobából, beleszimatolt az illatfelhőbe, felcsillant a szeme, kitérte a szárnyát, és a virágok fölé lebbent. Megtelt erővel, étellel.

- Jaj, Ribizli, vigyázz, el ne rontsd a gyomrod! - mondta neki Dideki.

És ebben a pillanatban sötét árny felhőzte el az eget.

- Áttentő Redáz! - kiáltott Zsebenci Klopédia, de a sötétség azon nyomban eloszlott, újra világos lett.

Értetlenül néztek egymásra, csak Berzsián mosolygott boldogan.

- Nem Áttentő Redáz volt - mondta. - Belőlem ment ki a sötétség.

- És látsz is? - kérdezte Violin.

Berzsián bólintott boldogan, a többiek a nyakába ugrottak.

Csak Sróf mester csóválta a fejét.

- Sose hittem volna, hogy ennyi sötétség elfér egy emberben - mormogta.

Volt nagy vigalom. Táncoltak, énekeltek Dideki házában, majd kirúgták az oldalát. Violin, a fülrepezető zenész kedvére nyirettyűzött és dorombolt, hegedült és hagymabördözött. Meg csimpolyázott.

Aztán egy kicsit elcsodálkoztak. Mert sehogyan sem akart este lenni.

- Ez meg mi? - kérdezte Zsebenci Klopédia. - Mindjárt éjfél, és még mindig világos van.

Sróf mester értette meg először: Berzsiánra bámult.

- Berzsián - mondta -, te átestél a ló másik oldalára! A te fejedből jön a fény!

- Még hogy az én fejemből! Miket nem mondasz.

De Sróf mester erősködött.

- Na jó, szerezzünk egy kalapot, és tegyük a fejére - javasolta Zsebenci Klopédia.

Szereztek egy kalapot, Berzsián a fejébe csapta: Suttu, sötét lett. Levette a kalapot, világos lett. Nem kétséges, a fejből jött a fény.

- Úgy látszik, amikor kiment belőled a sötétség, túlságosan megteltél világgal - mondta Sróf mester.

- Most már minket aztán nem zavar az áramszünet - lelkesedett Violin, a fülrepezető zenész.

- Viszont Berzsiánnak kalapban kell aludnia - állapította meg Zsebenci Klopédia -, hacsak nem akarja, hogy egész éjszaka világos legyen.

Mulattak tovább, s amikor elfáradtak, Berzsián költő a fejébe csapta a kalapját, s jót aludtak reggelig.

De alighogy felkelt a nap, szörnyű ordítózás hallatszott odakintről. Jött ám Áttentő Redáz.

- Majd adok én nektek! - ordibálta. - Azt hiszitek, kifogtok rajtam. Sötétben telik el az egész életetek! Vegyétek tudomásul, hogy soha többé nem teszem föl a kalapomat.

S ezzel lekapta a kalapját.

Mélységes mély sötét lett azonnal. Sötétségbe borult a világ.

- Jaj, mi lesz velünk! - jajveszékelt Zsebenci Klopédia.

- Örök sötétségbe zárt bennünket - nyöszörgött Violin.

- Végünk - mondta Sróf mester.

Ám ekkor megszólalt Dideki, a sötétben is érezni lehetett, hogy mosolyog. Azt mondta:

- Berzsián, kérlek, vedd le a kalapod.

Berzsián levette. És - gondolhatjátok - azonnal kivilágosodott.

Ugrált, toporzékolt Áttentő Redáz. Feltette, levette a kalapját, de nem változott semmi. Világos maradt.

- Megállj, Berzsián, ezt még megkeserülöd! - fenyegette Berzsiánt.

Berzsián költő egy icinke-picinkét elvörösödött, és csak annyit mondott:

- Csapjon beléd a ménkű!

Bele is csapott.

- Jaj - kiáltott Áttentő Redáz, és futóra! Máig is fut, ha el nem fáradt.

.oOo.